

**MINISTERIUM FÜR BILDUNG UND WISSENSCHAFT DER
UKRAINE
NATIONALE BOHDAN-CHMELNYTSKYJ-UNIVERSITÄT
TSCHERKASSY**

Lehrwissenschaftliches Institut für Fremdsprachen

Lehrstuhl für Deutsche Philologie

014 Sprache und Literatur (Deutsch)

Lehrstuhlleiterin

Owsienko Lessia Oleksandriwna

(ініціали, прізвище)

(дата, підпис)

QUALIFIKATIONSARBEIT

Master-Abschluss

**Die Verwendung der Liedtexte bei der Bildung der deutschen
Wortschatzkompetenz bei den älteren Schülern**

Studentin der Gruppe 74, Krywenok Angela Oleksandriwna _____

(підпис)

Wissenschaftliche Betreuerin, Kandidat der pädagogischen Wissenschaften,
Lewytska Lilia Anatoliwna _____

(підпис)

Tscherkasy – 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Навчально-науковий інститут іноземних мов

Кафедра німецької філології

Спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька))

До захисту допускаю

Завідувач кафедри

Овсієнко Леся Олександрівна

(ініціали, прізвище)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

освітнього ступеня «магістр»

ВИКОРИСТАННЯ ПІСЕННОГО МАТЕРІАЛУ У ФОРМУВАННІ
НІМЕЦЬКОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В УЧНІВ
СТАРШОЇ ШКОЛИ

Студентка групи 74, Кривенок Анжела Олександрівна _____

(підпис)

Науковий керівник, канд. пед. наук, викладач Левицька Лілія Анатоліївна

(підпис)

Черкаси – 2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ПІСЕННИЙ МАТЕРІАЛ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНИХ НАВИЧОК В УЧНІВ.....	9
1.1. Лексична складова пісень та розширення словникового запасу в учнів...	9
1.2. Методична цінність та принципи підбору пісень.....	13
1.3. Важливість музичної наочності у засвоєнні іншомовного матеріалу.....	18
1.4. Віршовані пісенні матеріали як засіб підвищення ефективності навчання учнів.....	20
1.5. Висновки до розділу 1.....	22
РОЗДІЛ 2. ФОРМУВАННЯ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ ЗА ДОПОМОГОЮ ПІСЕННОГО МАТЕРІАЛУ.....	24
2.1. Критерії відбору пісенного матеріалу для уроку німецької мови.....	24
2.2. Методика використання пісень на уроках німецької мови.....	27
2.3. Система вправ для формування і розвитку лексичної німецькомовної компетенції.....	35
2.4. Новітні технології для формування лексичної компетенції на основі пісень сучасних німецькомовних виконавців.....	42
2.5. Висновки до розділу 2.....	49
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	53
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ.....	58
ДОДАТКИ.....	62

ВСТУП

Кваліфікаційну роботу присвячено дослідженню використання пісенного матеріалу у формуванні німецькомовної лексичної компетенції в учнів старшої школи.

Модернізація української школи відбувається досить стрімко, дещо проблематично, але планомірно. Доводиться відмовлятися від усталених стереотипів, виробляти нові принципи шкільної освіти, узгоджувати її зміст і методи. Процес розбудови сучасної української освіти здійснюється у відповідності з вимогами Закону України «Про освіту», Закону України «Про загальну середню освіту», «Концепції вивчення іноземної мови», Національної доктрини розвитку освіти України в ХХІ столітті, Державної національної програми «Освіта (Україна ХХІ століття)» та інших документів. Такий процес передбачає емоційно насичене навчання іноземній мові [4, с. 42].

Особливості використання пісень у навчально-виховному процесі з іноземної мови завжди привертали увагу науковців-дослідників та вчителів-практиків. Їх цікавив навчальний, освітній, розвивальний і виховний потенціал автентичного пісенного матеріалу, його мотиваційний та емоційний вплив на особистісний розвиток школяра [4, с. 43].

Значний вклад у теоретичний та практичний розвиток проблеми використання пісенного матеріалу на заняттях з іноземної мови внесли у своїх роботах як зарубіжні, так і вітчизняні вчені О. І. Вишневський [5], О. Й. Злотник [16], J. Arnold [33], K. Ludke [45].

Також В. Грун [40], Б. Каст [42], І. А. Бастідас [34], Ю. С. Посвистак [26], Н. П. Дьяченко [15], О. О. Карпенко [17] розкрили навчальний потенціал пісні. Б. Каст дає рекомендації використання пісні на різних етапах вивчення іноземної мови [42]. Дослідження вченого В. Груна полягає у вивченні впливу музики на підвищення запам'ятовування [40]. Ю. С. Посвистак [26] розглядає пісенні твори як позитивний практичний засіб формування іншомовної лексичної компетенції. Г. Кресс та Т. ван Леейвен

[43] заклали основи теорії мультимодального підходу, який можна запроваджувати у вивченні іноземної мови.

Науковці-дослідники, вчителі-практики усвідомлюють важливу роль і неоціненне значення пісні в навчальному процесі. Вони пропонують традиційні і новітні прийоми роботи в аспекті формування лексичної компетенції в учнів старшої школи.

Актуальність обраної теми визначається, тим що загальна концепція використання німецької пісні в навчанні мови відсутня. Крім того, недостатньо описані методи і прийоми, засоби інтенсифікації навчального процесу з використанням комп'ютерних технологій навчання німецької мови з опорою на пісенний матеріал. Їхня розробка і впровадження видаються нам дуже важливими, оскільки це допоможе розв'язати такі завдання, як комплексне засвоєння учнями знань лінгвокраїнознавчого, культурно-естетичного характеру, формування на цій основі лексичної компетенції, необхідної для повноцінного міжкультурного спілкування. Відсутні, на жаль, і методичні посібники, обмаль методичних коментарів лінгвокраїнознавчого характеру, хоч увага до цього аспекту лінгводидактики досить значна.

Мета магістерської роботи – обґрунтувати доцільність використання пісенного матеріалу на заняттях з німецької мови для формування німецькомовної лексичної компетенції в учнів старшої школи; визначити ефективність використання пісень на уроках німецької мови для підвищення лексичної компетенції, інтересу до предмету, вдосконалення лексичних навичок у учнів.

Поставлена мета передбачає вирішення таких **завдань**:

- 1) вивчити науково-дослідні та дидактичні джерела з даної проблеми;
- 2) розглянути лексичну специфіку німецької пісні, як одного із стимулюючих факторів у навчанні німецької мови та виявити її методичну цінність;
- 3) розкрити значимість музичної наочності у засвоєнні німецькомовного матеріалу в навчальному процесі;

4) проаналізувати важливість віршованих пісенних матеріалів як засобу підвищення ефективності навчання учнів;

5) визначити основні критерії відбору пісенного матеріалу та дослідити теоретичні засади методики використання пісенного матеріалу на уроках німецької мови;

6) проаналізувати етапи роботи з пісенним матеріалом та підібрати систему вправ для формування і розвитку лексичної німецькомовної компетенції;

7) розкрити важливість новітніх технологій та сучасних німецькомовних пісень для формування лексичної компетенції в учнів старшої школи.

Об'єктом дослідження є пісенний німецькомовний матеріал.

Предметом дослідження – методика формування німецькомовної лексичної компетенції на уроках німецької мови.

Матеріал дослідження становлять німецькомовні пісні (дитячі, для дорослих, сучасні), виокремленні методом суцільної вибірки із мережі Інтернет.

Дослідження було реалізовано на базі **таких методів**: описовий, емпіричний, порівняльний, метод синтезу та словникової дефініції, вивчення та узагальнення позитивного досвіду роботи вчителів. Крім того, було використано системний аналіз вітчизняної та зарубіжної філософської, психологічної, педагогічної, навчально-методичної літератури та програмно-методичних матеріалів задля виявлення ступеня розробленості досліджуваної теми, з'ясування сутності ключових понять, дослідження ролі, особливостей та теоретичних засад застосування пісень у навчанні німецької мови в старшій школі.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що в роботі уточнено важливість використання пісенного матеріалу у формуванні німецькомовної лексичної компетенції в учнів старшої школи.

Теоретичне значення кваліфікаційної роботи полягає у ґрунтовній систематизації наявних досліджень щодо використання пісенного матеріалу у формуванні німецькомовної лексичної компетенції в учнів саме старшої школи.

Практичне значення дослідження полягає в можливості використання отриманих результатів учителями під час їхньої професійної педагогічної діяльності на курсах практичної підготовки з німецької мови для підвищення результативності навчального процесу та заохочення учнів до навчання. Також результати цього дослідження можна використати як додатковий матеріал до укладання методичних вказівок та рекомендацій з викладання німецької мови.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Основні положення й результати обговорювалися на XXIV Всеукраїнській науковій конференції молодих учених «Актуальні проблеми природничих і гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених «Родзинка» (Черкаси, 2022р.).

Публікації. Результати та основні положення дослідження висвітлено у тезах доповіді «Die Verwendung der Liedmaterialien bei der Bildung deutschsprachiger Wortschatzkompetenz». Загальний обсяг публікації – 0, 2 др. арк.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, 2 розділів, підрозділів (по 4 до кожного розділу), висновків до них, загальних висновків, списку використаних джерел із 55 найменувань, списку джерел ілюстративного матеріалу з 31 найменування та додатків. Загальний обсяг роботи складає 106 сторінок. Основний зміст магістерської роботи викладено на 50 сторінках. Додатки викладено на 54 сторінках.

У **вступі** обґрунтовується актуальність теми роботи, визначається мета і завдання дослідження, встановлюється його об'єкт і предмет, зазначається фактичний матеріал та використані методи аналізу, описується новизна, теоретичне і практичне значення отриманих результатів.

У **першому** розділі «Пісенний матеріал як ефективний засіб формування лексичних навичок в учнів» розкрито ефективність та доцільність використання пісенного матеріалу на уроках іноземної мови для формування лексичної компетенції учнів, виявлено методичну цінність пісенного матеріалу, виокремлено принципи підбору пісень та схарактеризовано значимість музичної наочності у засвоєнні німецькомовного матеріалу в навчальному процесі.

У **другому** розділі «Формування німецькомовної лексичної компетенції в учнів старшої школи за допомогою пісенного матеріалу» розкрито значення й актуальність пісні на уроках німецької мови, визначено основні критерії відбору пісенного матеріалу, досліджено теоретичні засади методики використання пісень на уроках німецької мови та підібрано систему вправ для формування і розвитку лексичної німецькомовної компетенції.

У **загальних висновках** обґрунтовуються основні теоретичні положення і практичні результати кваліфікаційної роботи, окреслюються перспективи подальших досліджень.

РОЗДІЛ 1

ПІСЕННИЙ МАТЕРІАЛ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНИХ НАВИЧОК В УЧНІВ

У названому розділі висвітлено ефективність та доцільність використання пісенного матеріалу на уроках іноземної мови для формування лексичної компетенції учнів. Нами було вивчено науково-дослідні та дидактичні джерела з цієї проблеми. Ми розглянули лексичну специфіку німецької пісні, як одного із стимулюючих факторів у навчанні німецької мови. Також було виявлено методичну цінність пісенного матеріалу та виокремлено принципи підбору пісень. Ми розкрили значимість музичної наочності у засвоєнні німецькомовного матеріалу в навчальному процесі та проаналізували важливість віршованих пісенних матеріалів як засобу підвищення ефективності навчання учнів.

1.1. Лексична складова пісень та розширення словникового запасу в учнів

Володіння іноземною мовою – це повноцінне володіння навичками іншомовної лексичної компетенції, в той час як знання іноземної мови ототожнюється лише зі знанням окремих лексичних одиниць [25, с. 93].

Ключовий фактор у засвоєнні нового лексичного матеріалу полягає у формуванні навичок лексичної компетенції. Це передбачає формування рецептивних та репродуктивних навичок. Рецептивні навички – це сприйняття і розуміння лексичних одиниць. Репродуктивні навички – це безпосереднє відтворення лексичних одиниць у мовленні або на письмі. Розвиток цих навичок відображається у застосуванні різноманітних стратегій і підходів до поповнення лексичного запасу учнів [20, с. 49].

Одним з ефективних засобів формування лексичної компетенції є автентичний пісенний матеріал. Пісня – один із основних, досить ефективних засобів навчання усіх видів мовленнєвої діяльності іноземною мовою,

засвоєння мови й культурного фону країни, розвитку естетичних смаків [22, с. 256].

Пісня є одним з найдавніших видів мистецтва. Спочатку це була аматорська (народна, фольклорна) пісня, і тільки потім виникла професійна. Від пісні утворилися такі види мистецтва як поезія і музика [12, с. 55].

Методика викладання іноземної мови чітко розмежовує поняття «пісня» та «пісенний матеріал». Пісня є прикладом іншомовного звучання та елементом культури носіїв цієї мови. Пісенний матеріал більш широке поняття. Він додатково передбачає наявність системи вправ, яку можна долучити до опрацювання тієї чи іншої пісні з метою розвитку лексичної компетенції.

Процес формування лексичної компетенції вимагає багаторазового повторення лексичних конструкцій. Пісня є для цієї мети сприятливим засобом навчання – вона забезпечує тренування в учнів вживання граматичних явищ та механічної пам'яті. Головна умова – багаторазове прослуховування.

Музичний компонент виконує також навчально-методичне завдання – забезпечення яскравого, образно-емоційного забарвленого сприйняття лексичного матеріалу. Також школярі відразу долучаються до культури країни, мову якої вони вивчають. У пісні найповніше представлені система значень, відображених у повсякденно-побутових поняттях, знання про реалії матеріальної та духовної культури, національно орієнтовані мовні одиниці, позначені мовним кодом. Крім того, при роботі з цим своєрідним лінгвокраїнознавчим матеріалом створюється хороша передумова для всебічного розвитку особистості учнів [12, с. 54–55].

Прагнучи осмислити накопичений методистами досвід у визначенні ролі та місця німецької пісні у формуванні лексичної компетенції в учнів старшої школи, зазначимо, що використання цього жанру народної творчості стимулює мотивацію засвоєння німецької мови як іноземної і сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу завдяки дії механізмів мимовільного запам'ятовування. Ці механізми дозволяють збільшити обсяг і міцність

засвоюваного матеріалу. Такий матеріал легко запам'ятовується, оскільки він не нав'язується, а викладається емоційно, не традиційно, часто в урочистій обстановці. Мовна і мовленнєва діяльність на фоні музики, як зазначають дослідники, ефективніше впливають на якість засвоюваного матеріалу, а також знімають утому, напруження в процесі навчання, урізноманітнюють навчальну діяльність [22, с. 259].

Як уже зазначалось вище, метод застосування пісні в процесі вивчення іноземної мови здатний мимовільно активізувати репродуктивні навички учнів, шляхом відтворення лексичних одиниць ресурсами довготривалої пам'яті [25, с. 93]. Тім Мьорфі охарактеризував цей процес феноменом «засілої у голові пісні» («*The song stuck in my head phenomenon*») [47].

Дослідження виявило, що ті, хто вивчають іноземну мову підтвердили дійсність феномену «Еврика! (*Eureka phenomenon*)», у ситуаціях коли вони свідомо демонстрували уміння застосовувати необхідні лексичні одиниці в усному чи письмовому мовленні, проте не розуміли звідки їм відомий той чи інший набір лексичних одиниць. Такий прогрес можливий за активізації механізму оволодіння мовою (*Language Acquisition Device*) шляхом багаторазового застосування пісенного матеріалу, доступного для засвоєння [11, с. 18].

Пісні – це також засіб відпрацювання вимовних (артикуляційних, акцентологічних, орфоепічних, інтонаційних) і навичок аудіювання, розширення лексичного і фразеологічного запасу, засвоєння стилістичних норм і синтаксичних структур іноземної мови, її усної й писемної форм. Вона може виступати як основа для розгортання діалогічного й монологічного підготовленого й непідготовленого мовлення усної й писемної форм [22, с. 260].

Необхідно підкреслити, що спів на уроках – окрема тема. Вважається, що саме через розучування пісень людина краще починає розуміти не тільки іноземну мову – у процесі співу краще осягається й рідна мова.

Включення пісень у хід уроку позначиться згодом і на вимові школяра. Діти особливо сприйнятливі до фонетики й інтонації мови. Навчання іншомовній вимові школярів може бути успішним у тому випадку, якщо діти навчаться самостійно контролювати свою вимову і якомога раніше відрізнати правильне від неправильного. При засвоєнні іноземної мови діти сприймають звучні слова через фонологічну систему рідної мови. Тому формування іншомовного фонематичного слуху припускає створення нових звукорозрізняльних механізмів рідної мови [13, с. 85].

Польський мовознавець Рафал Піхоцький також вважає, що використання пісень під час вивчення іноземної мови розширює лексичний запас учнів, закріплює правильну артикуляцію та вимову звуків, допомагає запам'ятовувати граматичні конструкції, збагачує уяву, викликає позитивні емоції, створює високу мотивацію та дружню атмосферу на уроці [49, с. 116]. Пісня є потужним інструментом для засвоєння знань, що прискорює процес навчання.

Німецький науковець-дослідник Ганс Юрген Ганчель у своїй книзі «*DaF Unterrichten. Basiswissen Didaktik – Deutsch als Fremd- und Zweitsprache*» дійшов до висновку, що працюючи з піснями, учні доводять свої граматичні і лексичні навички до автоматизму. Автоматизація досягається передусім через багаторазове прослуховування та наспівування вголос. Наприклад, повторюваний приспів з простою мелодією і ритмом швидше запам'ятовується. Пам'ять зміцнюється не тільки завдяки повторенням слів, а й завдяки мнемотехнічним засобам запам'ятовування слів за звуковою подібністю [41, с. 34]. Ритм пісні та емоції, що викликає пісня, сприяють покращенню мовних навичок.

З піснею словниковий запас учнів збагачується іншомовними фразеологічними зворотами. Їх необхідно знати, оскільки вони є частиною мовної культури відповідної країни. Таким чином пісня допомагає міжкультурно-орієнтованому навчанню.

За словами професорки Гамбурзького університету, перекладачки та лінгвіста Ю. Хаус, вивчення словникового запасу є «воротами до культури». Пісні містять інформацію про культурні та історичні цінності певної країни. І німецькі естрадні пісні, і добре відомі німецькі народні пісні є носіями німецькомовної культури й, безперечно, є частиною німецької літератури [35, с. 92].

Китайсько-американський синолог і професор Гарвардського університету Ян Лянь-шен у своєму дослідженні «*Influence of Cognitive Neural Mechanism on Music Appreciation and Learning*» стверджував, що безпосередньо дослідження розвитку лексичної компетенції у поєднанні з музичним сприйняттям встановлюють тісну взаємодію застосування музичного матеріалу з розвитком навичок усного мовлення, формуванням фонологічних навичок у дітей та розвитком критичного аналізу [55].

Ми вважаємо, що застосування музики на уроках іноземної мови є досить актуальним, оскільки використання пісенних матеріалів є ефективним засобом розвитку словникового запасу в учнів.

1.2. Методична цінність та принципи підбору пісень

У пісенних матеріалах відображаються пізнавальний, розвиваючий, виховний і навчальний аспекти.

Пізнавальний аспект виражається в навчанні культури країни. Особистість учня збагачується за допомогою отриманих із пісні знань про зарубіжну культуру, про кореляцію культур вітчизняної та іноземної мови, за допомогою набуття знань про своєрідність мови, про схожість і відмінності з рідною мовою.

Розвиваючий аспект має на увазі розвиток у школярів мовних навичок, уяви, пам'яті, уваги, здатності до комунікації, мотивації продовжувати вивчення культури іноземної країни. А ці здібності, в свою чергу, виступають

провідною умовою успішного оволодіння усіма сторонами іншомовної культури.

Виховний аспект виражається тим, що іноземна мова фігурує як засіб, за допомогою якого можна показати свій культурний рівень, свою здатність міркувати та як засіб, що робить можливим оцінити думку і творчість іншої людини. В учнів повинно з'являтися та виховуватися почуття зацікавленості, поваги і толерантності до культури іншого народу.

З точки зору навчального аспекту школярі освоюють необхідні види мовленнєвої діяльності, зокрема говоріння, читання, аудіювання та письмо, і паралельно пізнають культуру країни мови, що вивчається [12, с. 55].

Пісні можуть виконувати різні функції:

1. Використовуються як фонетична зарядка на початку уроку. Пісня дозволяє вчителю перейти від звуків рідної мови до звуків іноземної мови, тренуючи мовні органи й підготовляючи їх до більш складної артикуляції;
2. Для міцнішого закріплення лексичного й граматичного матеріалу;
3. Як вид релаксації в середині або наприкінці уроку, коли діти втомилися або їм потрібна розрядка, що знімає напругу й відновлює їхню працездатність [12, с. 3].

Отже, сформулюємо методичні переваги пісень у навчанні іноземної мови:

По-перше, пісні є засобом більш міцного засвоєння й розширення лексичного запасу, тому що включають нові слова й словосполучення. У піснях уже знайома лексика зустрічається в новому контекстуальному оточенні, що допомагає її активізації. У них часто зустрічаються власні імена, географічні назви, реалії країни мови, що вивчається, поетичні слова. Це сприяє розвитку в школярів почуття мови, знання її стилістичних особливостей.

По-друге, у піснях краще засвоюються й активізуються граматичні конструкції. Існують навчальні пісні, які спрямовані на знайомство і закріплення поширених граматичних структур мови. Є ще ритмічні – вони

супроводжуються поясненнями, а також вправами з метою перевірки розуміння змісту.

По-третє, вони написані в сучасному ритмі. Вченими доведено, що слухова увага, музичний слух і слуховий контроль тісно пов'язані з розвитком артикуляційного апарату. Заучування і часте повторення простих мелодійних коротких пісень допомагає встановити правильну вимову, артикуляцію, а також правила наголосу, ритму, мелодійності і т.д..

По-четверте, пісні сприяють удосконаленню навичок іншомовної вимови, розвитку музичного слуху, естетичному вихованню учнів, згуртуванню колективу, більш повному розкриттю творчих здібностей кожного. Музичні твори стимулюють монологічні й діалогічні висловлювання, вони є основою розвитку мовленнєвої діяльності школярів, сприяють розвитку як підготовленого, так і не підготовленого мовлення та створюють сприятливий психологічний клімат [4, с. 45; 12, с. 55].

Зрозумівши методичну цінність пісенного матеріалу, потрібно навчитися правильно підбирати пісні.

Науковець-дослідниця кафедри дидактики англійської мови в місті Єна Чарлотт Фалкенхаген у своєму науковому дослідженні «*Musik im Fremdsprachenunterricht*» наголошує, що для правильного підбору пісні на урок іноземної мови необхідно враховувати методичні принципи відбору пісенного матеріалу:

- 1) принцип автентичності – передбачає пізнавальну діяльність учнів у сфері лінгвокраїнознавства;
- 2) принцип мотивації та емоції визначається багатьма факторами: емоційним станом учнів, інтересами, цілями тощо;
- 3) принцип методичної цінності передбачає формування мовних умінь і навичок учнів [39, с. 61].

Можна виділити методи навчання іноземної мови, що ґрунтуються на зазначених принципах:

- 1) комунікативний метод (мовні навички розвиваються в процесі живого спілкування);
- 2) суггестопедія (учні отримують віру у власні сили і здібності) [54];
- 3) аудіолінгвальний метод (багаторазове повторення мовних структур);
- 4) граматико-перекладний метод (систематичне вивчення граматики);
- 5) структурний метод (удосконалення використання структурних моделей) [52, с. 5].

Добір пісенного матеріалу залежить від рівня мовленнєвої компетенції, віку та інших особливостей учнів. Якщо виділити початковий, середній та високий рівні знань, то, початківцям пропонуються коротенькі пісні повільного темпу, з простою лексикою та синтаксисом, чіткою артикуляцією, простою мелодією. Для середнього рівня підходять складніші пісні, які мають розгалужений словниковий склад, що охоплює навіть деякі ідіоматичні вирази, досить складні граматичні конструкції. Це мають бути пісні із складнішою мелодією. Високий рівень знань учнів передбачає добір пісень з елементами розмовного стилю, якому притаманні переносне значення слів і скорочення, що ускладнює сприйняття лексичних одиниць і граматичних конструкцій [4, с. 45].

Зауважимо, що вибір пісні визначається лексичним та граматичним матеріалом, який вивчається на даному етапі, тематикою тексту підручника, визначними подіями і датами календаря [там само, с. 44].

Добирати відповідний матеріал необхідно також до вікових особливостей учнів, щоб не переобтяжувати дітей непотрібною інформацією. Також слід враховувати тенденцію уподобань учнів, зацікавленість певними темами. Якщо це діти молодшого шкільного віку то цілком прийнятним для них буде вивчення пісні з улюбленої казки. Якщо це діти старшого шкільного віку, то і матеріал має відповідати інтересам дітей. Наприклад, уривки із сонетів тощо.

Можна констатувати, що ретельний відбір пісенного матеріалу є запорукою успішного та ефективного застосування на заняттях німецької мови.

1.3. Важливість музичної наочності у засвоєнні іншомовного матеріалу

Різноманітні форми музичної наочності сприяють підвищенню ефективності занять з іноземної мови та є дієвим засобом оптимізації всієї освітньої діяльності учнів.

Одним із специфічних видів наочності є пісенний матеріал. Часте застосування пісень сприяє формуванню лексичної компетенції учнів.

Пісня – це та форма наочності для розвитку навичок оволодіння лексичною компетенцією, яка може забезпечити ефективне та цікаве навчання. По-перше, лексична складова переважної кількості пісень заснована на іншомовному матеріалі високочастотного вжитку. По-друге, при роботі з піснею охоплюються усі етапи засвоєння лексичного матеріалу – ознайомлювальний, етапи автоматизації та застосування лексичних одиниць [11, с. 17].

3. Поленок у своїй статті «Використання пісенного текстового матеріалу на уроках англійської мови» зазначає: «Пісня є унікальним жанром, який поєднує в собі поезію й музику. Використання пісень сприяє створенню вербального та невербального фонду для занять з іноземної мови. Вони здатні викликати сильні емоційні асоціації, пов'язані з людьми, подіями чи місцями, їх можна використовувати для створення сприятливої атмосфери в аудиторії, подачі лексики, ознайомлення з особливостями культури і для виховання особистості» [28, с. 9].

Необхідним помічником для учнів є супроводження пісні текстом з пояснювальними коментарями, а також завданнями. Їх мета – перевірка розуміння й обговорення змісту.

Пісням, як дидактичному матеріалу, властивий ряд переваг:

- а) доступність – завдяки розвитку мережі Інтернет;
- б) розмаїття мовного матеріалу;
- в) постійне відновлення матеріалу;
- г) приналежність до культури країни – додаткова лінгвокраїнознавча інформація;
- д) наявність чисельних і різноманітних реєстрів мови;

Все це дозволяє використати пісні на занятті з іноземної мови з більшим коефіцієнтом корисності [3, с. 16].

Для того, щоб підтримувати постійний інтерес учнів, учитель може створити атмосферу казки на уроці. За допомогою пісні легко переключити увагу школярів з одного уроку на інший. Робота над піснями може проводитися найрізноманітнішими способами. Тут повною мірою можуть розкритися творчі здібності учнів і учителя. При роботі з піснею учитель може використати також малюнок, як засіб наочності [29, с. 52].

Урізноманітнити практичні заняття з іноземної мови, підвищити їхню ефективність, досить повно реалізувати зміст принципу наочності дозволяє використання мультимедійних програм, зокрема Microsoft Power Point.

Використання спеціально розроблених мультимедійних програм:

- сприяє вдосконаленню навичок вимови, артикуляції звуків,
- дозволяє опанувати інтонаційні структури німецького усного мовлення,
- поглибити знання з німецької мови,
- збагатити словниковий запас,
- розвивати навички читання й аудіювання,
- стимулювати пізнавальну діяльність учнів,
- здійснювати загальне естетичне виховання особистості, формування художнього смаку, інтересів і потреб,
- розвивати естетичні судження [22, с. 261].

Оскільки інтенсивність уваги підсилюється завдяки використанню зорового і слухового каналів надходження інформації, відпрацювання необхідних умінь і навичок сприяє міцному запам'ятовуванню лексичного

матеріалу. Тож мета різних мультимедійних програм – формувати позитивне ставлення до мови й культури німецького народу, розвивати пізнавальну діяльність, спрямовану на вдосконалення мовної, мовленнєвої й лексичної компетенцій.

Специфіка інтеграції пісенного мистецтва та іноземної мови полягає в допоміжній функції музики як дисципліни екстралінгвістичного фактору для створення комунікативних ситуацій, модифікації та розроблення нових форм завдань через впровадження креативних видів діяльності учителя і учнів [31, с. 155]. Оскільки до кожного уроку учитель складає розгорнутий план-конспект, особливістю інтегрованих уроків іноземної мови та пісенного мистецтва може стати комбінація елементів форм музичної наочності як допоміжного засобу досягнення певної комунікативної мети на кожному з етапів проведення уроку.

Доречною наочною формою для засвоєння лексичних тем (наприклад, засвоєння кольорів) можна вважати інтонаційні вправи на слух, які базуються на феномені «синестезія» – здатності людини активізувати одразу декілька органів чуття, в результаті чого відбувається накладання якостей одних явищ на інші [23, с. 55].

При поєднанні зорових і слухових чуттів аналізатор здатен до нового неспецифічного відчуття сприймання – кольорового слуху. Кольоровим слухом володіло багато композиторів – С. Скрябін, С. Рахманінов, а також видатний оперний композитор М. Римський-Корсаков, у свідомості якого нота «Ре» означала жовтий сонячний колір.

Короткі готові пісні, римівки та вправи з простою лексикою, артикуляцією і мелодією, розроблені спеціально для початківців є однією з модифікацій форм музичної наочності [18, с. 49].

Загалом, усі пісні, які є предметом наочності на уроках іноземної мови будуть сприяти глибшому засвоєнню лексичного матеріалу. Крім того, формуються фонетичні і (пасивно) граматичні навички, тренується артикуляція [11, с. 11].

Грамотно підібрані форми наочності у вигляді пісенного матеріалу допоможуть розширити кругозір учнів, поглиблюючи їх знання у національному, географічному, історичному, соціальному контекстах; у учнів розвивається уява та критичне мислення; автентичний музичний матеріал є основою подолання бар'єрів у світлі міжкультурної комунікації; музика розкриває естетичний потенціал освіти школярів.

Отже, перевагами мовно-пісенної інтеграції у процесі навчання іноземним мовам є комплексний підхід до опанування лексичною компетенцією, різнобічний розвиток особистості, емпіричний підхід до вивчення мови через набуття особистого досвіду відтворення пісенного матеріалу, позитивний вплив емоцій на особисту мотивацію до навчання, розвиток творчих здібностей та нестандартного мислення.

1.4. Віршовані пісенні матеріали як засіб підвищення ефективності навчання учнів

Навчально-виховний процес повинен відбуватися відповідно до потреб особистості та індивідуальних можливостей учнів, зростання їхньої самостійності і творчої активності. Перед учителями постало одне з нелегких завдань – формувати й зміцнювати у школярів внутрішні джерела мотивації до навчальної діяльності.

Компетенція вчителя іноземної мови на даний час включає правильну організацію діяльності учнів у класі, розвиток їх лексичної компетенції, пошук різних шляхів стимуляції до вивчення іноземної мови. Кожний творчо працюючий учитель постійно шукає відповіді на такі запитання, як наприклад, «Яким чином урізноманітнити процес навчання? Як зробити урок ефективним? Як зацікавити учнів?» [4, с. 42–43].

Слід відмітити, що позитивна мотивація учня розцінюється як одна з найважливіших рушійних сил процесу оволодіння іноземною мовою. Щоб забезпечити результативність навчального процесу, потрібно мати на увазі

наступне: мотивація – сторона суб'єктивного світу учня, вона визначається його власними спонуканнями, прагненнями, усвідомлюваними потребами. Проблема полягає в тому, що таку вмотивованість дуже складно викликати в учнів старшої школи, зокрема [13, с. 83].

Проблему мотивації можна вирішити, але слід йти досить нестандартним шляхом. Навчання повинно відбуватися паралельно із ознайомленням з культурою – вивченням пісень, віршів, легенд, звичаїв народу. У дітей будь-якого віку спостерігається підвищений інтерес до популярної музики, особливо до пісень сучасних груп, оскільки вони багато часу приділяють саме прослуховуванню музики і пісень [4, с. 43].

Використання країнознавчої інформації у процесі навчання забезпечує підвищення пізнавальної активності учнів, сприяє розвитку їх комунікативних навичок й умінь та позитивної мотивації, дає стимул до самостійної роботи над мовою й сприяє рішенню виховних завдань [13, с. 83–84].

Проаналізувавши науково-дослідні та дидактичні джерела з даної проблеми, ми дійшли висновку, що використання пісенних матеріалів на уроках іноземної мови є ефективним засобом навчання.

Практично всі педагоги і методисти, що працюють з дітьми на різних етапах навчання, відводять велике місце пісням при навчанні іноземної мови. Деякі підручники цілком базуються на використанні поетичних текстів: аутентичних чи спеціально створених. Згадаємо, що ще відомий педагог Ян Амос Коменський вважав, що той, хто не знає музики уподібнюється тому, хто не знає грамоти [1, с. 178–181].

Досвід використання різних підручників при вивченні іноземної мови показує, що автори зазвичай використовують набір більш-менш вдало підібраних тем, таких, що відображають лексичний і граматичний мінімум. Але не до кожної теми у підручниках підібрані пісні. Оскільки традиційне заучування тексту багато вчителів вважають недостатнім, вони використовують музичний і пісенний матеріал, щоб процес навчання був цікавішим та різноманітнішим. Таким чином вдало вирішується проблема

різномірності знань у класі, що ускладнює процес вивчення і знижує його ефективність [4, с. 44].

Також ефективність пісенного матеріалу полягає в тому, що пісні допомагають встановити контакт із учнями та зацікавлюють дітей із різними рівнями знань. Загальною метою уроку, на якому вивчається пісня, є ознайомлення з пісенною культурою країни та вдосконалення лексичної компетенції. Пісні вчать дітей виражати свої почуття й доносити їх до інших, розвивати фантазію й творчі здібності кожного, привчаючи їх працювати у колективі [15, с. 32].

Важко не погодитися з автором книжки «Англійська граматики у віршах» Б. Я. Лебединською, яка стверджує, що застосовуваний на уроках пісенний матеріал за своєю ефективністю не тільки не поступається, а й перевершує будь-який прозаїчний текст чи раціонально складену вправу. Ритм, рима, експресивність вірша – усе це сприяє тренуванню і запам'ятовуванню певного мовного явища [4, с. 44–45].

Помірне сполучення німецького слова з музикою особливо сильно впливає на емоційний світ дитини, пробуджує думку, уяву, сприяє кращому запам'ятовуванню матеріалу. Отже, щоб підвищити ефективність процесу навчання іноземній мові, необхідно впливати не тільки на свідомість учнів, але й на їхню емоційну сферу.

Висновки до розділу 1

Пісня є важливим елементом будь-якої мови і тому заслуговує найпильнішої уваги. Пісні, як дидактичному матеріалу, властивий ряд переваг.

Отже, підсумуємо тезисно викладений вище матеріал. Пісня – це:

- прекрасний засіб підвищення інтересу як до країни мови якої вивчається, так і до самої мови. Учні зацікавлюються незнайомими лексичними конструкціями. Їх сприйняття під супровід музики є доступнішим;

- ефективний спосіб повторення лексичного матеріалу. Покращується результативність його розуміння при виконанні різних вправ;
- сприяє збільшенню засвоєння лексичних одиниць, які знаходились у пасивному вжитку учнів;
- пісня допомагає учням долучитися до іншомовної культури;
- вона сприяє згуртуванню групи, оскільки пісню співають хором.

Нами було доведено, що одноманітність стомлює як дітей, так і дорослих. Пісня дає можливість вивчати правила та виконувати вправи, практикувати використання правил та конструкцій мови, запам'ятовувати шаблони та зразки з гарантією довготривалого зберігання у пам'яті.

Впровадження пісень на заняттях з іноземної мови є досить продуктивним, оскільки вони роблять школярів активними учасниками навчального процесу та діти перестають бути суб'єктами навчання, переходять у розряд об'єктів.

Вибір вправ буде цілком залежати від класу, теми і мети уроку, встановлених вчителем. Існує велика різноманітність вправ на базі пісенного матеріалу для покращення мовної і мовленнєвої компетенції учнів в рамках вивчення німецької мови.

Пісенний матеріал є одним із варіантів специфічного допоміжного виду наочності у вивченні іноземних мов, особливістю застосування якого є одночасна активізація усіх видів мовленнєвої діяльності: говоріння, читання, аудіювання та письма.

РОЗДІЛ 2

ФОРМУВАННЯ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ ЗА ДОПОМОГОЮ ПІСЕННОГО МАТЕРІАЛУ

Цей розділ присвячено дослідженню формування німецькомовної лексичної компетенції в учнів старшої школи за допомогою пісенного матеріалу. Нами було розкрито значення пісні на уроках німецької мови та її актуальність. Ми визначили основні критерії відбору пісенного матеріалу та дослідили теоретичні засади методики використання пісенного матеріалу на уроках німецької мови. Проаналізувавши етапи роботи з пісенним матеріалом, ми підібрали систему вправ для формування і розвитку лексичної німецькомовної компетенції. Також тут було розкрито різні способи роботи з піснею, як для педагогів, так і для самостійного вивчення німецької мови. Особливий акцент був зроблений на розкритті важливості новітніх технологій для формування лексичної компетенції в учнів старшої школи. Впродовж всього розділу ми демонстрували приклади сучасних німецькомовних пісень як додаткового матеріалу для закріплення фонетичних, лексичних, граматичних та комунікативних навичок.

2.1. Критерії відбору пісенного матеріалу для уроку німецької мови

Запровадження пісенного матеріалу на уроках з німецької мови повністю відповідає вимогам сучасності, коли німецька мова вивчається в нерозривному зв'язку з культурою країни. Спів пісень допомагає у формуванні лексичної компетенції й творчих здібностей в учнів старшої школи.

Пісня стає на сучасному етапі вивчення німецької мови одним з найефективніших засобів навчання. Уроки німецької мови, на яких учні намагаються виразити себе, є для них найкращим засобом вивчення мови. На

таких заняттях до процесу засвоєння тексту додається виразна його інтерпретація й вимова з відповідними інтонаціями.

Викладач-практик кафедри іноземних мов ХНУМ імені І. П. Котляревського Бабаєвська Л. В. у своїй статті «Критерии отбора песенного материала для урока иностранного языка» називає наступні критерії відбору, що відносяться до пісенного матеріалу:

- критерій актуальності – темою для обговорення на уроці можуть стати сучасні пісні, які цікаві учням і відповідають їх віковим особливостям. Пісня повинна мотивувати школярів до обговорення і до більш уважної роботи на уроці;
- критерій автентичності – традиційні пісні з автентичними текстами підтвердили свою цінність для багатьох поколінь;
- критерій позитивного емоційного впливу на учня – емоції та враження, отримані під час співу пісень, стають прожитим життєвим досвідом, який перетвориться у знання, що у свою чергу стимулює мотивацію учнів;
- критерій відповідності інтересам та віку учнів;
- критерій відповідності до рівня знань німецької мови;
- критерій методичної цінності пісенного матеріалу;
- критерій мовної цінності;
- критерій лінгвокраїнознавчої цінності – пісні повинні містити інформацію про культурні та історичні аспекти мови, що вивчається;
- критерій інформативності тексту;
- критерій стилістичної нейтральності;
- загальномузичні критерії відбору пісні: ритмічний малюнок, темп, характер музичної партії, характер акомпанементу;
- критерій стильової та жанрової приналежності [2, с. 13].

Всі ці критерії підвищують ефективність вивчення лексичного матеріалу на уроці німецької мови.

Правильна вимова – необхідна умова успішного оволодіння лексикою німецької мови. Тому вже із самого початку навчання в дітей формують навички розуміння іншомовної мови на слух та її адекватне відтворення. Розвиток в учнів фонематичного слуху займає особливе місце, сприяє не тільки формуванню правильної вимови, але й, надалі, запобігає проблемам з письмовою мовою. Чим вірніше школяр вимовляє звуки й виділяє фонemi, тим грамотніше він пише. Розучування й виконання пісень німецькою мовою також сприяє розвитку умінь розрізняти й відтворювати мелодійну інтонацію; формуванню музично-ритмічного почуття; пробудженню інтересу до культури, музики носіїв мови, що вивчається [13, с. 85].

Не доречно використовувати пісні із занадто швидким темпом, з некоректною лексикою, або пісні, де музика заглушує слова; не можна брати пісні, які принижують людську гідність чи є дискримінуючими.

Підбирати пісні необхідно дуже уважно. Вони повинні бути ритмічними і не занадто складними для виконання. Дуже важливо, щоб текст пісень був викладений літературною німецькою мовою з дотриманням мовних норм (правильний порядок слів, узгодження підмета і присудка тощо).

Як приклад, наведемо пісню «*Ich will*» групи *Rammstein*, яка тішить своєю творчістю фанатів у цілому світі вже понад двадцять років. В цій пісні можна закріпити або ж повторити модальні дієслова, їхнє відмінювання, а також порядок слів у реченнях з модальними дієсловами:

Ich will [x8]... ich will, dass ihr mir vertraut,

Ich will... ich will, dass ihr mir glaubt,

Ich will... ich will eure Blicke spüren,

Ich will... jeden Herzschlag kontrollieren!

Ich will... ich will eure Stimmen hören,

Ich will... ich will die Ruhe stören,

Ich will... ich will, dass ihr mich gut seht!

Ich will... ich will, dass ihr mich versteht! (17; 31).

Як правило, діти з насолодою слухають пісні у виконанні цього чудового гурту, а потім самі долучаються до співу. Красива сучасна мелодія, нескладний текст, кількаразове повторення досліджуваної конструкції – і успіх забезпечений.

Для фонетичної зарядки варто вибирати короткі пісеньки із чітким ритмом і частими повторами:

*Grün, grün, grün
sind alle meine Kleider,
grün, grün, grün
ist alles, was ich hab'.
Darum lieb' ich
alles, was so grün ist,
weil mein Schatz
ein Förster ist (14).*

Цю пісню можна кожного разу співати з іншим кольором.

Однією з умов реалізації лінгвокраїнознавчого підходу у викладанні німецької мови вчені вважають засвоєння учнями безеквівалентних слів німецької мови з метою засвоєння ними знань про Німеччину, культуру і побут німецького народу: назви предметів і явищ традиційного побуту, слова, пов'язані з релігійним життям, знаки-символи, слова іншомовного походження, слова з фольклору, історизми, лексика фразеологічних одиниць. Тому однією з вимог до відбору пісень вважаємо насичення їх безеквівалентною лексикою.

Отже, дуже важливо володіти методикою відбору пісенного матеріалу і його використання. Вдале і продумане залучення пісень значно збагачує процес навчання, підсилює емоційний чинник, захоплення милозвучністю мови, сприяє активізації навчального процесу, полегшує й урізноманітнює його. Головне – такий підхід виробляє позитивне ставлення до вивчення німецької мови.

2.2. Методика використання пісень на уроках німецької мови

Задля підвищення різноманітності та розважальності навчального процесу у старшій школі, вже давно використовуються оригінальні або спеціально створені пісенні матеріали з навчальною метою. Однак традиційні методи викладання німецьких пісень в основному зводяться до аудіювання, читання, перекладу, декламації та гри [12, с. 54]. Щоб відповідати сучасному рівню навчання німецькій мові, слід розробити методику використання пісень на уроках німецької мови.

Пісні – це елемент національно-культурного компоненту змісту навчання німецької мови. Виходячи з цього, включення пісень в програму школи є необхідною умовою сприятливого повного розвитку мовної особистості [5, с. 112].

Пісні підкреслюють ритмічну природу мови. Це особливо важливо для німецької мови, яка є синхронізованою наголосом приблизно на рівні часових проміжків. Це явище ми можемо спостерігати навіть у поточному розмовному варіанті. Таким чином, спів спонукає учня до коректного використання просодій (супрасегментні засоби організації мови), а вивчивши пісню, учень пам'ятатиме і її ритмічну структуру, граматичні конструкції і лексичний матеріал [4, с. 44].

Корисним буде використання пісенного матеріалу на уроках німецької мови для дітей і старшого шкільного віку, оскільки їм властиве постійне прагнення до нового й загадкового. Вони швидко втомлюються та втрачають інтерес, якщо заняття проходить нецікаво та неемоційно. На цьому етапі ефективним є вивчення пісень на різну тематику згідно з матеріалом, що визначений програмою [там само, с. 43].

Для прикладу наведемо пісню:

Backe, backe Kuchen,

der Bäcker hat gerufen:

Wer will guten Kuchen backen,

der muss haben sieben Sachen:

*Eier und Schmalz,
Zucker und Salz,
Milch und Mehl,
Safran macht den Kuchen gel!
Schieb zu, schieb zu, schieb zu,
schieb in Ofen 'nein (1).*

Її доцільно використовувати під час вивчення теми «*Das Essen*», закріплюючи лексичний матеріал. Повторювання фраз сприяє кращому запам'ятовуванню зазначеного мовленнєвого зразка та нових лексичних одиниць із теми. Вдалим є вибір саме пісенного варіанта, оскільки учням подобається співати та супроводжувати спів жестами й рухами.

При навчанні німецької мови в старшому шкільному віці необхідно враховувати психолого-фізіологічні, педагогічні та лінгводидактичні особливості. Однією з важливих особливостей розвитку пам'яті у дітей старшого шкільного віку є більш різке розмежування каналів сприйняття і запам'ятовування інформації. В класі завжди є діти-візуали, аудіали, кінестетики і діти з відсутністю чітко вираженої схильності до якогось певного типу сприйняття або зі змішаним типом. Крім того, практично у всіх школярів у цьому віці ще дуже добре розвинена тактильна пам'ять. Використання пісенного матеріалу дозволяє вводити нові лексичні одиниці, спираючись відразу на кілька каналів сприйняття одночасно. Таким чином відбувається заощадження часу уроку [12, с. 55].

Вже з перших уроків німецької мови можна і потрібно використовувати невеликі пісні в якості фонетичної зарядки. Такі етапи уроку розвивають не тільки навички вимови, а й сприятливо впливають на вдосконалення навичок аудіювання. Зміст текстів пісень допомагає розширити активний словниковий запас учнів. Вони забезпечують тренування використання граматичних явищ, механічної пам'яті. Як правило, учителем підбираються нескладні пісні, іноді це не автентичний матеріал, а спеціально розроблені тексти пісень для вивчення нової лексики [12, с. 55].

Використання пісенного матеріалу на уроках німецької мови передбачає наявність трьох головних етапів:

- початкового етапу відбору пісенного матеріалу;
- основного етапу роботи з піснею;
- прогностичного етапу як реалізації набутих у процесі роботи над піснею знань і умінь.

Зазначеним етапам мають бути властиві наступні методичні прийоми та правила:

1) відповідність пісенного матеріалу цілям уроку німецької мови. Пісенний матеріал має відповідати наступним основним критеріям відбору: актуальність, мовленнєва та лінгвокраїнознавча цінність, урахування інтересів учнів певної вікової групи, інформативність тексту;

2) поступовість та систематичність в опрацюванні лексичного, граматичного та фонетичного матеріалу пісні;

3) використання пісенного матеріалу у виконанні носія мови;

4) бажане звертання до ігрових технологій навчання та використання творчих завдань [19, с. 47].

Викладач коледжу і співробітник Гете-Інституту в Мюнхені Б. Каст [42] рекомендує використовувати пісні на різних етапах навчання. Але він зазначає, що не можна цю концепцію застосовувати до всіх пісень у всіх навчальних ситуаціях. Б. Каст поділяє вивчення німецької мови за допомогою пісні на п'ять етапів:

1) етап попередньої організаційної презентації, на якому учні знайомляться з піснею через мелодію, ритм, звук і, як правило, тільки на другому етапі через текст;

2) етап семантизації, на якому вчитель пояснює учням необхідні для розуміння тексту лексичні одиниці;

3) етап тренування фонетики, в рамках якого учні виконують вправи для покращення вимови та інтонації. Можна використовувати навушники для концентрації уваги на вимові, довжині голосних звуків та інтонації. Учні

наслідують вимову слів або речень, які повторюються спочатку хором, групами, а потім окремо;

4) етап практики співу – це так звана фаза спільного співу;

5) етап перенесення, тобто застосування набутих знань або навичок в нові життєві ситуації [42, с. 172–187].

Дані етапи створюють підґрунтя для повного, комплексного і нерозривного вивчення будь-якої теми з використанням пісні на уроках німецької мови.

Методика застосування пісні передбачає введення, активізацію і закріплення лексико-граматичного матеріалу використовуваної пісні.

Пропонуємо приблизний план роботи з піснею:

- попередня розмова, пов'язана зі змістом пісні: складання кластера асоціацій з назвою, таблиць, обговорення назви. Виписування складних слів і конструкцій на дошку;
- прослуховування пісні, знайомство з музичною стороною пісні;
- перевірка розуміння змісту тексту: можна використовувати тест закритого типу (для учнів більш високого рівня), звертати увагу на цікаві випадки формулювання, стилістичні особливості тексту;
- виконання завдань до пісні, які допоможуть учням краще засвоїти новий матеріал;
- прочитування тексту пісні з правильною інтонацією;
- спільне виконання пісні [16, с. 6].

На наступних уроках слід повторити пісню кілька разів для міцнішого засвоєння нового матеріалу, який зустрівся під час роботи і для формування лексико-граматичних навичок в достатній мірі.

Самостійна робота з піснею теж допомагає у формуванні лексичної компетенції. Існує багато німецьких пісень, які вже давно стали хітами не лише у Німеччині, але і далеко поза її межами. За допомогою цих пісень, можна не тільки опанувати нову лексику, а й пригадати різні правила з граматики.

Доцільним буде використання плану аналізу німецькомовних пісень:

- 1) Обрання пісні (по можливості з відеокліпом до неї, який допоможе краще зрозуміти зміст пісні).
- 2) Перше прослуховування, не підглядаючи до тексту цієї пісні.
- 3) Запис німецькою мовою декількох ключових фраз – про що ж йшлося у пісні?
- 4) Повторне прослуховування, переглядаючи і доповнюючи свої нотатки.
- 5) Перевірка слів пісні (звіряємо, що зрозуміли і чи правильно зрозуміли).
- 6) Переклад пісні (або шукаємо переклад пісні).
- 7) Намагаємось запам'ятати текст пісні, підспівуючи виконавцям (31).

Розпочнемо із пісні *Unheilig* – «*Geboren um zu leben*» (26), в якій співак нагадує, яким цінним є наше життя. З цієї повільної пісні, в якій виконавець чітко вимовляє кожне слово, можна почерпнути багато нових слів, які широко використовуються у повсякденному житті.

Веселі пісні наступних німецьких гуртів допоможуть не лише опанувати нову лексику, а й пригадати форми правильних і неправильних дієслів у *Präteritum*. *Die Toten Hosen* у своїй пісні «*Zehn kleine Jägermeister*» (9) співають нам про маленького мисливця, який не любив бути самотнім на Різдво, а тому запросив своїх друзів – ще дев'ять мисливців. Отже, разом їх тепер було десять, згодом дев'ять, а потім вісім.

Гурт *Wise Guys* у пісні «*Mein Nachbar ist Zombie*» (29) прийшов до висновку, що зомбі – це той, кого в Німеччині можна назвати «ідеальний сусід», адже він не має ні собаки, ні дітей, а також не грає на жодному музичному інструменті. А їхня романтично-іронічна пісня «*Nur für dich*» (30) розповідає про те, на які жертви йде чоловік заради своєї коханої жінки. Але, чи було це того варте? (31).

Способи використання пісень можуть бути різноманітні:

- ознайомлення з творчістю певного німецького письменника (*Johann Wolfgang Goethe, Heinrich Heine, Friedrich Schiller*);
- аналіз свят німецького народу (*Weihnachten, Ostern, Pfingsten, Sankt Nikolaustag*);
- пояснення символів німецької держави – Гімн *Das Lied der Deutschen* («Пісня німців») та *Das Deutschlandlied* («Пісня Німеччини»);
- розширення словникового запасу, наприклад, теплий літній настрій, багато сонечка, а також словниковий запас до теми «*Sommer*» нам дарує пісня від гурту *Die Ärzte* – «*Sommer, Palmen, Sonnenschein*» (6). Виконавці дають відповідь на питання – чи може бути щось краще, ніж літо, пальми і сонячне проміння. Ще одна пісня від *Wise Guys* – «*Jetzt ist Sommer*» (28), на нашу думку, надзвичайно актуальна для німецької, мінливої погоди;
- розробка збірника електронних презентацій пісень про рослини-символи Німеччини (*Eiche, Kornblumen*), виконаних у програмі Power Point; прослуховування пісні й одночасний перегляд слайдів, які досить виразно розкривають головну думку й зміст пісні, допомагають усвідомити образи-символи, відчувати красу німецької природи та інтуїтивно відчувати відтінки в значенні тих мовностилістичних засобів, за допомогою яких вона передається в пісні [7];
- для вироблення граматичної компетенції: про порядок слів у підрядних реченнях після «*wenn*», «*weil*», «*dass*» і про наказовий спосіб у німецькій мові – *Imperativ* нагадають нам гурти *Die Toten Hosen* зі своєю мотиваційною піснею «*Steh auf, wenn du am Boden bist!*» (8) та *Wir sind Helden* із треком «*Nur ein Wort*» (27);
- під час аналізу сучасних напрямів німецької музичної культури (поп, рок, хіп-хоп, техно та ін.) учням цікаво буде послухати, наприклад, тексти пісень класиків у сучасному виконанні [22, с. 260] (31).

Таким чином настає своєрідна інкультурація учня старшої школи – занурення в культурний простір Німеччини, а це потребує своєю чергою семантизації фонові та безеквівалентної лексики.

Пісня може бути використана в будь-якій частині уроку. Її вибір і розміщення в структурі уроку залежить від методичної задачі вчителя.

Вчителям німецької мови слід мати добірку автентичних пісень, націлених на практикування мовних і мовленнєвих навичок. На заняттях пісенний матеріал використовується відповідно до мети уроку:

1) відпрацювання фонетики на початковому етапі навчання. Наприклад, можна використовувати короткі дитячі пісеньки, як-от «*Das ABC-Lied*» (14), «*Oooh Aaah Uuuh – Vokale im Deutschen*» (15), «*Grün, grün, grün sind alle meine Kleider*» (14) та інші;

2) закріплення лексичного і граматичного матеріалу. Пісні можуть бути введені в урок згідно з вивченням відповідної теми (наприклад, тема «Навколишнє середовище» висвітлена в пісні «*Etwas tun*», тема «Дні тижня» – в пісні «*Laurentia*» (14), тема «Розпорядок дня» – в пісні «*Tagesablauf Lied. Täglich Zeitplan für Kinder*» (21; 22), минулий час дієслова закріплюються з піснею «*Romanze im Perfekt*» (20), модальні дієслова – з піснею «*Alle Kinder wollen lernen*» (2), артиклі – з піснею «*Der, die, das – Sesamstrasse*» (15; 11) тощо);

3) формування лінгвокраїнознавчих компетенцій. На уроці може бути розглянутий широкий спектр тем: повсякденна культура, політика, історія, географія, традиції, кухня, міграція тощо. Наприклад, пісні «*Die 16 Bundesländer*» (10), «*Stolpersteine*» (Trettmann) (25), «*Ich bin Ausländer*» (Torpedo Boys) (24) тощо;

4) розвиток мовленнєвих навичок і умінь (наприклад, діалогічне або монологічне висловлювання по змісту пісні);

5) використання музичного твору для релаксації або фізкультхвилинки, щоб зняти напругу й відновити працездатність учнів [46].

Найчастіше пісня використовується в основній частині уроку: введення нової лексики, нових граматичних конструкцій, виконання завдань і вправ з тренування окремих навичок й умінь, порівняння й аналіз тексту, закріплення

матеріалу тощо. Також музичний ряд можна використовувати для релаксації чи фізкультхвилинок як в середині, так і в кінці уроку.

Наведений пісенний матеріал презентований у Додатку А.

Отже, використання текстів пісень у системі заняття з німецької мови сприяє формуванню лексичної компетенції. Це відбувається на функціонально-стилістичній основі. Залучення пісенного матеріалу дає можливість засвоювати мову як діяльність, спрямовану на формування достатнього рівня лексичної компетентності. Остання ж необхідна для повноцінного спілкування в будь-якій сфері суспільного життя нашої держави.

2.3. Система вправ для формування і розвитку лексичної німецькомовної компетенції

Вивчення німецької мови на будь-якому етапі є складним і відповідальним завданням, адже необхідно не тільки навчитися правильній вимові, але і зрозуміти, як звуки пов'язані і взаємодіють один з одним. Як правило, пісню виконують носії мови, вимова у них бездоганна, але при виборі пісні важливими є чіткість вимови звуків та артикуляція виконавця [12, с. 56].

Кожен етап роботи над піснею передбачає відповідні типи вправ для опрацювання теми і мети уроку, яка полягає у розвитку однієї чи декількох навичок мовної та мовленнєвої компетенції – читання, аудіювання, письма, мовлення.

Систему вправ для формування і розвитку лексичної німецькомовної компетенції на основі пісні як навчальним матеріалом можна подати наступним чином:

- Попередня робота.

Даний етап може включати такі види завдань:

1) фонетичне відпрацювання складних лексем (хором за вчителем, індивідуально), краще з візуальною опорою, наприклад, з написаними на дошці словами та фразами, що викликають труднощі;

2) учні отримують уривок тексту пісні з пропусками слів, які необхідно заповнити, намагаючись передбачити тему пісні;

3) учитель роздає учням картки з написаними кількома словами та фразами з пісні. Завдання учнів вгадати, про що цей музичний твір;

4) закінчити рядок пісні, підібравши риму (завдання на картці);

5) співвіднести слова німецькою мовою з їх українськими еквівалентами (завдання на картці). Слова в цьому завданні мають бути взяті з тексту пісні. Мета цього завдання: полегшити розуміння, уникнути прямого послівного перекладу пісні;

6) визначити до яких частин мови відноситься ряд слів (на картці/ на дошці);

7) знайти й записати синоніми або антоніми до зазначених слів [50, с. 58; 36].

2. Основна робота.

Даний етап може включати такі види завдань:

1) робота в парах: розкладання частини тексту у правильній послідовності після двох раз прослуховувань, звірення з текстом під час третього прослуховування. При цьому тренується розуміння прочитаного та прослуханого;

2) поєднати іншомовне слово з його перекладом, враховуючи контекст прослуханої пісні;

3) виписати з тексту дієслівні форми зазначених дієслів, провідміняти або поставити в усі часові форми;

4) скласти речення зі словами і фразами з тексту пісні;

5) фонетичне відпрацювання: читання тексту пісні, спів хором разом або без виконавця, караоке;

6) записування пісні під диктовку [50, с. 58; 36].

3. Закріплююча робота.

Даний етап може включати такі види завдань:

1) відповідаючи на питання, учні будують логічне, послідовне монологічне висловлювання про сюжет пісні, головну ідею, героїв, своє ставлення;

2) робота в парах: складання діалогу за темою пісні;

3) написання есе про проблеми, порушені в пісні;

4) розіграти інтерв'ю між ведучим на радіо і виконавцем пісні;

5) розіграти рольові п'єси на основі головної ідеї пісні. Завдання сприяє застосовуванню мовних навичок на практиці. Учні отримують реальну можливість спілкуватись німецькою мовою;

6) створення свого власного відеокліпу;

7) написання власних пісенних строф або власного тексту пісні [50, с. 58; 37].

Пісні та креативні вправи, створені на основі цих пісень, можуть бути успішно використані на середньому і старшому ступенях навчання:

а) на етапі презентації нового граматичного явища (в якості ілюстративного матеріалу для формулювання правила його вживання);

б) на етапі формування рецептивних навичок (впізнавання тієї чи іншої граматичної форми в іншому контексті);

в) при формуванні продуктивних граматичних навичок говоріння (завдяки вправам на підстановку, трансформацію, розширення структур і комбінування нового граматичного матеріалу з раніше вивченим і засвоєним учнями);

г) як джерело для організації мовної зарядки;

д) як релаксація (для зняття напруги або втоми всередині уроку) або як додатковий матеріал (в кінці уроку, якщо залишилося кілька хвилин до дзвінка) [4, с. 46].

При роботі з піснею можна використовувати специфічні вправи на засвоєння і закріплення нового лексичного матеріалу. Наведемо приклади таких завдань:

– заміна деяких частин тексту;

- запропонувати учням під час прослуховування зобразити на листочках те, що про що співається в пісні;
- прослухати пісню і заповнити пропущені моменти;
- виділення стійких словосполучень і виразів в тексті;
- виконання художнього перекладу частини тексту в малих групах і самостійно [12, с. 56].

У роботі над піснею можна запропонувати учням виконати різного роду вправи, спрямовані на розвиток творчості, наприклад: написати кінець історії, про яку йде мова в пісні, написати пару рядків до пісні, написати критику на текст і музику пісні, створити ілюстрацію до пісні і т.п.

Оскільки робота над піснею повинна проводитися не у вигляді механічного повторення тексту разом з виконавцем, необхідно застосовувати елементи ігрових дій. Робота з піснею на уроці німецької мови – це, перш за все, творчість і комунікативна компетентність самого викладача [33].

Деякі пісні і музика спонукають учнів рухатися. В цьому випадку можна працювати з такою піснею, як «*Arme hoch und Arme runter*» Каті Бреєр та Стівена Янецко (13). Пісня супроводжується рухами тіла, точно по тексту. Таку пісню корисно час від часу використовувати на уроці, особливо в моменти втоми учнів, наприклад, наприкінці уроку, коли концентрація починає падати, або як розминку і фізкультхвилинку, одночасно вивчаючи частини тіла людини.

Серед пісень, створених для навчання, можна знайти пісні, які поєднуються з ритмічним плесканням в долоні, ігровими діями, танцями, мімікою і жестами. Такі пісні, з одного боку, створюють можливості для фізичного розслаблення під час гри і танцю, а з іншого – підсилюють мовне засвоєння [49, с. 104]. Музика розслабляє і заспокоює учнів, що дозволяє їм швидше запам'ятовувати певні факти і зберігати їх в пам'яті протягом тривалого часу. Музика стимулює учня до спілкування.

Для ознайомлення з культурою Німеччини пропонується працювати з піснею BVG «*Is mir egal*» (3). Цілі використання цієї пісні визначаються в

наступному: у формуванні лексичних навичок – ознайомлення з молодіжною мовою, що здається учням особливо привабливим; у формуванні соціокультурних компетенцій – виховання толерантності.

Те, що цей рекламний ролик створений на замовлення Берлінської транспортної компанії дозволяє залучити мультимодальний підхід до її опрацювання в контексті вивчення німецької мови. Пропонований піснею відеоряд дає учням уяву про соціальне розмаїття жителів Берліну – представників різних соціальних груп [32, с. 19].

Для відпрацювання лексичних навичок пропонується завдання виписати з тексту пісні словосполучення, розподіливши їх на дві колонки «*egal*» та «*nicht egal*». Вчитель може розділити клас на дві команди для виконання цієї вправи на дошці.

Для розвитку уваги та пам'яті можна застосувати вправу на розміщення фото з кліпу в правильній послідовності. Дану вправу можна виконувати в групах після першого або другого перегляду відеокліпу. Крім того, учні можуть придумати свій кінець пісні, або подискутувати, кого контролери зустрічають у вітчизняному транспорті [32, с. 19].

Досить цікаві вправи пропонуються до пісні музичного гурту *Die Prinzen* «*Deutschland*» (7). Цільова група: учні від 16 років (старша школа).

Використовуючи цю пісню на заняттях, можна виділити основні цілі навчання: формування лексичних навичок – розширення словникового запасу; формування граматичних навичок – ступені порівняння прикметників, прислівники в значенні місця, порядок слів в складнопідрядних означальних реченнях з відносними та питальними займенниками.

Методичною метою використання пісні є формування лексичних компетенцій учнів, обговорення стереотипів про Німеччину та німців. На заняттях пропонується учням попрацювати із текстом пісні на пошук інформації за заданими вчителем аспектами, подискутувати про елементи (само)сатири та імпліцитні сенси в тексті. Лексику учнів пропонується

розширювати за рахунок завдання: охарактеризувати пісню, підбираючи відповідні прикметники.

Завдання на перевірку розуміння змісту тексту пісні полягає в складанні речень про висвітлення позитивного та негативного образу Німеччини в пісні. Зазначене завдання виконується індивідуально після прослуховування пісні [32, с. 20].

Цікавою з точки зору лексичного наповнення є пісня Фее Баденіус (*Fee Badenius*) «*Halbwissen*» (12).

Використовуючи цю пісню як допоміжний матеріал, вчитель може встановити такі цілі навчання: формування культурних компетенцій – знайомство учнів з діячами та творами німецької літератури; формування лексичних навичок – активізація існуючого словникового запасу.

Робота з піснею передбачає різні види вправ: організація тексту з пропусками (повторення лексики), співвідношення слова / виразу за значенням (семантизація вокабуляру), перефразування, встановлення синонімічних зв'язків (розширення словникового запасу), обговорення теми пісні в парах або малих групах (тренування навичок говоріння) [32, с. 22].

З учнями основної та старшої школи доцільно користуватися алгоритмом опрацювання пісні. Типовими вправами для опрацювання пісні для учнів основної та старшої школи можуть бути:

- Обговорення проблематики, жанру, пошук додаткових відомостей про автора та виконавців пісні, обговорення вражень після прослуховування пісні в парах/групах/зі вчителем;
- визначення ключових слів тексту пісні для встановлення її змісту «наперед»;
- заповнення пропусків тексту пісні під час її прослуховування;
- добір рим до окремих рядків пісні;
- добір антонімів та синонімів до лексичних одиниць тексту пісні
- визначення «прихованого» змісту ідіом та виразів, які зустрічаються у тексті пісні [10, с. 200] тощо.

Аудіювання з використанням музичного матеріалу передбачає виконання учнями різноманітних завдань: усне або письмове відтворення почутого, аналіз лексики та граматики, вивчення нових слів, словосполучень та сталих виразів. Також ефективним є завдання, яке пов'язане із написанням пропущених слів чи фраз, що стимулюють учнів уважно слухати зміст пісень.

Слухання є одним із найскладніших етапів у процесі навчання німецької мови. Більшість учнів стикається з проблемою нерозуміння змісту запропонованого матеріалу. Використання музичного матеріалу та пісень допомагає зняти психологічний бар'єр у намаганні зрозуміти та відтворити зміст почутого [24].

Пісня може служити формуванню комунікативних навичок, оскільки багато текстів будуються у вигляді діалогів або монологів від першої особи. Працюючи над змістом пісні, можна запропонувати створити на основі фраз з пісні діалог або сценку. Таке завдання виявляє здатність самостійно відтворювати і використовувати звуки в мові, а вивчені лексичні одиниці – в контексті.

Учні старшої школи можуть залучатися до процесу роботи над автентичним текстом, який носить глибоко когнітивний підхід: ідентифікація, класифікація, розуміння тексту, міркування над самою піснею (музикою, виконавцем, темою).

Задача викладача – вміло підібрати пісенний матеріал відповідно до поставленої мети уроку та вибрати в процесі навчання ефективні вправи та завдання для практикування мовних умінь і навичок [37; 44] (15).

Приклади вправ для опрацювання наведених пісень подано у Додатку Б.

Отже, використання пісень у процесі аудіювання є ефективним засобом для створення міжкомунікативної компетенції, що виходить за рамки навчального процесу і є сполучною ланкою між навчанням, розумовим розвитком і вихованням особи [24].

2.4. Новітні технології для формування лексичної компетенції на основі пісень сучасних німецькомовних виконавців

Організовуючи процес навчання, вчителі досить часто стикаються із проблемою добору методів й засобів навчання. Чим різноманітнішими та глибшими будуть знання та уміння вчителя використовувати новітні підходи в процесі навчання іноземної мови, тим ефективнішим буде процес розвитку особи здатної спілкуватись в межах міжкультурного діалогу.

Важливим завданням вчителя є вміння навчити учнів спілкуватися за допомогою не лише слів, але й інших невербальних засобів: інтонації, жестів, міміки, рухів [21, с. 57]. У наш час нові інформаційно-комунікаційні технології використовуються в якості практичних помічників в навчальному процесі. Завдяки ним з'являються нові формати текстів, що поєднують вербальний код з невербальним (образотворчим, звуковим, кінесичним, проксемічним тощо) [51, с. 76]. У мультимодальних текстах слово увиразнюється музикою, малюнком, рухами.

Вивчення пісень, безумовно, підпадає під рамки мультимодального підходу, адже передбачає складне переплетення слова, образу, жесту та руху, а також звуку. Мовленнєво-музична робота працює як багатомодальний текст. Сенс та прагматичний потенціал мовленнєво-музичних творів розвивають взаємодію різнорідних семіотичних систем, які об'єднуються та переробляються реципієнтом у певну цілісну сутність [53, с. 189]. Більше того, мультимодальний текст зазнає подвійного або навіть потрійного розшифрування, тобто, отримавши візуальні- та аудіоконцепції, розум індивіда переводить їх в словесну концепцію, таким чином утворюють загальну схему мультимодального тексту.

Іншою перевагою у використанні електронних дидактичних демонстраційних матеріалів (презентацій, схем, відео- й аудіозаписів тощо) є підняття зацікавленості, що спонукає учнів до спілкування [48, с. 19]. Прикладом є використання відеокліпів, у яких майстерно поєднано звук,

зображення та текст. Вміло підібраний матеріал сприяє навчанню та мотивує учнів.

Проте в поєднанні письмових текстів, зображення і звуку можуть виникнути труднощі, тому що це вимагає більшого когнітивного зусилля, а звук може бути простим відволіканням уваги.

Ефективне використання мультимодального підходу у класі багато в чому залежить від вчителя, якому необхідно підготувати клас і точно знати цілі, які вчитель з учнями можуть досягти.

Отже, мультимодальний підхід у вивченні німецької мови являє собою залучення учнів у таку роботу, в якій по можливості задіяні всі канали сприйняття інформації. Робота над формуванням мовних навичок здійснюється за допомогою різноманітних завдань. Це веде до активізації і збагачення словникового запасу, розширює соціокультурну компетентність. Ефективне використання мультимодального підходу позитивно впливає на емоційну сферу учнів і додає мотивації на освоєння німецької мови.

Оскільки технології носять всепроникний характер, відбувається симбіоз культур різних суспільств. Мережа Інтернет забезпечує постійний обмін культурними надбаннями, які з плином часу укорінюються у свідомості цілих груп і меншин: змінюються інтереси, вподобання, формуються нові культурні цінності. Разом з тим, підвищується мотивація до пізнання нових продуктів культурного розвитку, серед яких зразки популярних пісень [11, с. 24–25].

Пісні для багатьох учнів – це приємний ненав'язливий матеріал для самостійного опанування іноземної мови. Технології комп'ютеризованого і мобільного навчання надають сотні можливостей для підбору і розвитку навичок мовленнєвої компетенції в комфортних для учня умовах будь-де та будь-коли. За моделлю «змішаного навчання» (*flipped classroom*), вчитель має змогу представити навчальний, зокрема пісенний матеріал для самостійного вивчення іноземних мов, з подальшим практичним застосуванням опрацьованого матеріалу в межах традиційного заняття у класі [45].

На освітніх порталах *Goethe-Institut* або *Deutsche Welle* запропоновані курси, інтерактивні вправи аудіо- та відеоматеріали для німецької мови та розвитку соціокультурної компетенції на базі музичного пісенного матеріалу.

У безкоштовних мобільних додатках можна обирати самостійно пісні та розвивати навички лексичної, граматичної та слухової компетенцій. У мобільних додатках передбачено систему самооцінювання, тому учням не обов'язково чекати на коментар від вчителя. Навпаки, перевагою змішаного навчання є те, що легкий і доступний для опрацювання матеріал засвоюється учнями самостійно, що економить час для опрацювання тих завдань у класі, які представляють найбільшу складність. Наприклад, розвиток лексичної і граматичної компетенції забезпечують інтерактивні вправи до переглянутого пісенного відео-кліпу виконані самостійно, в той час як розвиток навичок говоріння найкраще відпрацювати у класі, коли вчитель має можливість особисто скоординувати та контролювати мовленнєвий процес [11, с. 25].

Робота над німецькою піснею як невичерпним джерелом культурологічної інформації, духовного долучення іноземних громадян до німецької культури, мови німецького народу має надзвичайно велике значення. Слід зазначити, що розробка сучасних технологій навчання комунікативно доцільного мовлення на текстах і мелодіях пісень з використанням сучасних програмно-педагогічних засобів – одне з найважливіших завдань сучасної лінгводидактики [22, с. 257].

Жанр пісні унікальний за масовістю і соціальною значущістю, оскільки пісня має широку аудиторію і користується величезною популярністю. Як вид мистецтва вона відображає мову на певному історичному етапі й передає знання про неї наступним поколінням, а також презентує духовно-культурний рівень нації (а отже, і стан мови) сучасникам, світовій спільноті.

Музика є одним з найпопулярніших видів мистецтва серед молоді, який, хоч і виконує переважно розважальну функцію, має можливість впливати на формування світогляду слухачів, на мовні норми (вимову, мелодику), словниковий запас, тому головною вимогою до контекстуального змісту

пісень є правильність, відповідність літературним нормам мови. Тексти пісень є джерелом лінгвістичних, культурних і соціальних тенденцій, що дає змогу виявити та проаналізувати процеси, які відбуваються в мовленні [14, с. 60–61].

У роботах останніх десятиліть помітна зацікавленість текстами пісень сучасних виконавців як окремого і важливого явища у культурі будь-якого народу.

Зокрема, російський автор А. Н. Полежаєва у своїй дисертації, присвяченій актуальним проблемам лінгвоекології пісні, підкреслює вплив популярних пісень на літературну мову та її носіїв. О. С. Кострюкова аналізує текст сучасної популярної ліричної пісні у когнітивному, комінікативному та стилістичному аспектах. О. В. Нагибіна розглядає змістовні та мовні особливості текстів сучасної естрадної пісні. Серед українських мовознавців варто відзначити В. А. Панченка, роботи якого присвячені лінгвостилістичним особливостям сучасної популярної пісні [14, с. 61].

Ми проведемо свій аналіз на матеріалі текстів німецькомовних авторів.

Розпочнемо з того, що особливо у сучасних німецьких піснях трапляються помилки, як граматичні, так і лексичні – так звані відхилення від мовної норми. Мовознавці вважають це одним зі способів зацікавити учнів вивчати пісні, розбирати їх на лексичному чи граматичному рівні. Учні старшої школи вивчають сучасну лексику, але при цьому вони розуміють, де помилка і в звичайному мовленні цього не використовують. Такий варіант роботи з пісенним матеріалом є цікавим та мотивуючим.

Отже, розглянемо конкретно мовні норми, порушення яких часто зустрічаються у текстах пісень:

1. Лексичні норми, які регламентують правила слововживання. У німецькій мові вони зафіксовані насамперед словником Дудена.
2. Граматичні норми, які передбачають правильне вживання граматичних форм слів, усталену побудову словосполучень, речень.
3. Стилiстичні норми, які регулюють правильне вживання мовних засобів відповідно до мети висловлювання та мовленнєвої ситуації [14, с. 61].

За статистикою найбільшою є кількість помилок на граматичному рівні.

У даному підрозділі ми зупинимось на аналізі саме лексичного матеріалу у німецькомовних піснях.

Лексичні помилки зустрічаються досить часто. Серед них О. П. Глазова виділяє такі: уживання слів у невластивому їм лексичному значенні, порушення лексичної сполучуваності слів, невдалий добір синонімів або антонімів, невмотивоване уживання діалектизмів, сленгізмів, запозичень з інших мов та ін. [9, с. 167].

На відміну від французів, які захищають свою мову від вторгнення іноземних, передусім англійських слів, в останні роки німці стали дуже часто використовувати англіцизми. Це й призвело до появи дуже поширеного «англійсько-німецького» (*Denglisch = Deutsch + English*).

Англіцизми у текстах сучасних німецьких пісень можна поділити на три категорії: англіцизми, які мають відповідники у німецькій мові, але звучать більш сучасно; англіцизми, які використовуються замість німецьких лексем без потреби; англіцизми, які не мають аналогів у німецькій мові [30, с. 144].

До першої категорії відносимо перш за все такі лексеми як *Song* та *dancen*. Вони все частіше вживаються в неформальному спілкування замість німецьких слів *der Lied* і *tanzen*: *Und er träumt davon, von seinem Song (Clueso – Sein Song)* (5).

До другої категорії належать такі слова, як *war*, *unfair*, *peace*, *Cash*, *Party*, *Star*, *Digital*: *Hallo, wir sind Rockstars (Revolverheld – Rock'n'Roll)* (19).

Прикладами лексем третьої категорії є *Coca-Cola*, *Clown*, *Zombie*, *Whisky*, *Beat*, *Tattoo*, *Punk*: *Der Beat wird lauter (Revolverheld – Darf ich bitten)* (18) [14, с. 62].

Більшість з них є інтернаціоналізмами, тобто звучать однаково у різних мовах.

Музиканти, чиї тексти стали предметом аналізу, вважають англійську мову більш привабливою, престижною у молодіжній сфері. Англіцизми

вносять новизну, визначають мовний портрет молодії людини, але часто ускладнюють розуміння [30, с. 128].

Німецькі виконавці запозичують слова не тільки з англійської, але й з інших, переважно європейських, мов. Нижче подано куплет з пісні «*Ausländer*» гурту *Rammstein*, де спостерігаємо мішанину з 6 мов – німецької, англійської, французької, італійської, іспанської, російської, що порушує будь-яку логічність тексту. Виконавець вживає більше слів іншомовного походження, ніж власне німецьких.

Ich bin Ausländer

Mi amor, mon cheri

Ausländer

Ciao ragazza, take a chance on me

Ich bin Ausländer

Mon amour, Ya lyublyu t'ebya

Ein Ausländer

Come on, baby, c'est (c'est c'est) la vie (16) [14, с. 63].

Сленг є однією з важливих складових будь-якої мови. Він вважається стилістично маркованою лексикою і широко використовується як у розмовному мовленні, так і в художній та публіцистичній літературі. Мішенню створення сленгових синонімів найчастіше стають слова з яскраво вираженими позитивними або негативними семами. Так, у текстах німецьких пісень часто зустрічаються загальновживані слова *super, prima, klasse, toll*, а також такі сленгізми як *geil, cool, krass: Du bist zu cool für diese Welt* (*Clueso – Niemand an dich denkt*) (4) [14, с. 63].

Частота вживання сленгових висловів у німецьких музичних текстах досить висока і обумовлена бажанням музикантів зробити свої ідеї зрозумілими та близькими для молоді, вживаючи для цього спеціальні мовні засоби [6, с. 47]. Сленг підсвідомо сприймається як маркована мова, мова-шифр, завдяки їй молодь упізнає «своїх» людей, які належать до їхньої групи.

Стилістичні норми передбачають приналежність того чи іншого мовного засобу до певної сфери культурно-мовленнєвої діяльності, тобто застосування слів, виразів, словоформ, способу сполучуваності слів, типів «синтаксичних конструкцій у певних контекстах і культурно-мовленнєвих ситуаціях» [27, с. 32].

До стилістичних помилок належить усе, що руйнує єдність стилю висловлювання: неправильний вибір слів, порушення лексичної сполучуваності, повторення слів, невиправдане вживання слів зі стилістичним забарвленням. До останнього відноситься зокрема використання сленгізмів та зниженої лексики.

Активність зниженої лексики у розмовній мові, при неформальному спілкуванні суттєво зросла в останні роки. Розмовна манера, притаманна так званому «нон-стандарту», яка супроводжується актуалізацією зниженої лексики, охоплює усе більш широкі верстви населення. Ці процеси знаходять своє відображення у друкованому вигляді (журнали, книжки, електронні ЗМІ, кіно), в усній публічній мові політичного характеру, у художній літературі, театральних виставах, а також у текстах пісень [14, с. 63].

В англійській мові слово *fuck* заповнило весь мовний простір нецензурної лексики. У німецькій мові спостерігаємо схожу тенденцію зі словом *Scheiße*. Можна припустити, що це пов'язано з прагненням до спрощення мови. У текстах пісень це слово часто комбінується з іншими лексичними одиницями, а також виступає складовою частиною складних слів, чим посилює вже існуюче значення лайливості або створює його. Наприклад: *Du bist hier jetzt nicht mehr zu Haus, und Scheiß auf «Freunde bleiben» (Tokio Hotel – Freunde bleiben) (23)* [14, с. 63].

Зазначені у цьому підпункті сучасні німецькомовні пісні подано у Додатку В.

Однією з найважливіших причин використання пісень та музики з дидактичної точки зору, без сумніву, є їхня автентичність. Пісні німецькомовних авторів зазвичай стосуються тем, які є актуальними в

німецькомовних країнах. Багато з них мають ідіоматичні вирази. Також пісні дають учням можливість почути регіональні діалекти іноземної мови та порівняти їх зі стандартною мовою [49, с. 99]. Мова пісень жива і дуже часто нагадує повсякденну мову. Це мова, яку молодь хоче зрозуміти та вивчити.

Висновки до розділу 2

Підсумовуючи вищевикладене, ми робимо висновок про те, що пісні є хорошим матеріалом при навчанні лексики німецької мови. Важливо пам'ятати, що формування лексичної компетенції вимагає багаторазового повторення лексичних одиниць і граматичних структур. В даному контексті найбільш ефективними, на наш погляд, є саме використання пісень на уроках німецької мови у старших класах.

У процесі навчання німецькій мові можливо застосовувати пісні різних жанрів. Але методика використання кожної пісні відрізняється, це залежить і від рівня мовних знань учнів. Зважаючи на своєрідність пісні, потрібна розробка особливого підходу до форм і методів роботи з нею.

Результат використання пісенного матеріалу буде відчутний і помітний лише при грамотному його застосуванні. Тому при роботі слід підібрати або розробити систему вправ згідно з визначеними правилами. Така система вправ буде сприяти максимальному засвоєнню нового матеріалу, розвитку і формуванню лексико-граматичних навичок. Для успішного здійснення практичних цілей навчання роботи з піснею варіюються різні типи вправ в залежності від рівня володіння німецькою мовою учнів.

Використання пісень у процесі навчання німецької мови сприяє підвищенню мотивації навчання, позитивно впливає на емоційний стан учнів, їхнє ставлення до іншої культури, мови, звичаїв. Ознайомлення учнів старшої школи з німецькою піснею сприяє не лише формуванню німецькомовної лексичної компетенції, а й осягненню духу, культури, психології,

світосприйняття німецького народу, що покращує міжкультурну комунікацію і діалог культур.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Відповідно до поставленої мети, у магістерській роботі було розглянуто використання пісенного матеріалу у формуванні німецькомовної лексичної компетенції в учнів старшої школи.

Результати дослідження можна підсумувати таким чином:

Використання пісень при вивченні іноземної мови, зокрема німецької, сприяє розвитку у молодших школярів фантазії, образності, асоціативності та оригінальності мислення. Запровадження пісенного матеріалу допомагає тренувати вимову, вживати знайому для учнів лексику, вивчати слова і вирази та розвивати пам'ять учнів. Так можна привернути увагу учнів до слів, які зовні однакові, а звучать по-різному, опанування німецької граматики у цікавому, творчому контексті розвитку творчого мислення учнів.

У текстах пісень можуть міститися лексичні одиниці різних стилів застосування, від літературного до розмовного сленгу, що в значній мірі розширить словниковий запас учня. Пісні є засобом більш міцного засвоєння і активізації лексичних конструкцій, так як часто вони запам'ятовуються мимовільним чином, і можна з упевненістю сказати, що при багаторазовому проспівуванні те чи інше граматичне або лексичне явище буде засвоєно.

В умовах розбудови сучасної української держави школа повинна підготувати кожного випускника до життя, яке вимагає творчого ставлення до праці, високої комунікативності та знання іноземних мов. При застосуванні пісенного матеріалу у навчальній діяльності учні навчаються бути демократичними, спілкуватися з іншими людьми, критично мислити, приймати обґрунтовані рішення, розуміти суть речей, осмислювати ідеї і концепції та шукати потрібну інформацію.

Було визначено, що одним із ефективних методів, орієнтованих на оволодіння іноземною мовою, є розучування пісень на уроках. Дослідивши теоретичні засади застосування пісенного матеріалу на уроках німецької мови, можна акцентувати увагу на тому, що з використанням пісень задіюються всі

види мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання й письмо). На підставі опрацьованого матеріалу можна зазначити, що використання пісень є ефективним способом підвищення мотивації та інтересу учнів. Поєднуючи розважальний і навчальний мовний матеріал, пісні є дієвим засобом для розвитку лексичних, граматичних та фонетичних навичок і сприяють формуванню лінгвокультурних та соціокультурних компетенцій.

В ході дослідження, було розглянуто принципи відбору пісенного матеріалу (автентичності, мотивації та емоції, методичної цінності), та виділено методи навчання іноземної мови. Принципи забезпечують розширення лінгвокраїнознавчого кругозору, дозволяють підібрати пісні із легко запам'ятовуючою мелодією, враховуючи вікові особливості та зацікавленість учнів, забезпечують формування мовних навичок. Також були проаналізовані рекомендації відомих педагогів, що поділяють пісні на різні етапи навчання (попередньої організаційної презентації, семантизації, тренування фонетики, практики співу, перенесення). Вищезгадані етапи в сукупності дають можливість повного, комплексного і нерозривного вивчення будь-якої теми з використанням пісні на уроках німецької мови.

Особливості пісенного дискурсу сприяють тенденції економії мовних засобів і вдосконалення мовної форми. Глобалізація інформаційного та культурного світу призводить до надмірного використання в німецьких піснях слів іншомовного походження, цілих висловів та речень іноземними мовами, а також сленгової та ненормативної лексики. Дослідження цих мовних явищ представляє особливий інтерес з огляду на міждисциплінарність і відкриває перспективи подальших наукових розвідок у цьому напрямі.

Перспективним видається також вивчення проблеми формування лексичної компетенції на матеріалі зразків народної мудрості, етикетних формул німецького народу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Антонюк Н. Навчити сприймати красу: Естетична парадигма у навчанні англomовного спілкування. *Іноземні мови в навчальних закладах*. 2003. №1. С. 178–181.
- Бабаевская Л.В. Критерии отбора песенного материала для урока иностранного языка. *Сучасні підходи до навчання іноземної мови: шляхи інтеграції школи та ВНЗ*: зб. наук. праць за матеріалами II Міжнародної конференції. Харків, 2012. С.12–13.
- Білоножко Н. Використання музичних виражальних засобів у процесі навчання англійській мові. *Іноземні мови*. 2001. №4. С. 16.
- Василенко О., Сисоєнко І. Малі віршовані форми як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках англійської мови. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2014. Вип. 49. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. С. 42–47.
- Вишневський О. І. *Діяльність учнів на уроці англійської мови*. Київ : Нова школа, 2019. 224 с.
- Гаврилова Т.И. Сленг как социолингвистическое явление в современном немецком языке. *Известия Юго-Западного государственного университета*. Курск, 2014. Выпуск 2. С. 42–50.
- Гаврилюк Е.Є. Рослинна символіка в контексті української календарної обрядовості: проблема семантико-функціонального аспекту: автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.01.07. Київ, 1999. 18 с.
- Гапонова С. В. Сучасні методи викладання іноземних мов за рубежом. *Іноземні мови*. 1997. № 4. С. 71–78.
- Глазова О. П. *Українська мова. Підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти*. Київ : Ранок, 2018. 259 с.
- Гора Т. В. Застосування пісень на уроках англійської мови в початкових та середніх класах. *Таврійський вісник освіти*. 2014. № 1(45). Частина I. С. 195–202.

- Деменкова К. В. Освітній потенціал інтеграції музичного мистецтва з вивченням іноземних мов: бакалаврська робота: спец. 035 «Філологія». Суми, 2020. 45 с.
- Деркач Ю.Я., Яблонська Р.Р. Пісня як ефективний засіб формування лексичних навиків на уроках англійської мови в початкових класах. *Молодий вчений*. № 10 (98), жовтень, 2021. С. 54–56.
- Десяцька Н. Віршовано-пісенні матеріали як засіб підвищення ефективності навчання учнів середньої загальної школи. *Перспективи розвитку науки*. Гданськ, 2012. С. 83–86.
- Дзикович О.В. Тексти пісень сучасних німецьких виконавців у дзеркалі культури мовлення. *Львівський філологічний часопис*. Випуск 6. Львів, 2020. С. 60–65.
- Дьяченко Н. П. Вірші, римування та пісні як засіб підвищення ефективності уроку англійської мови. *Педагогічний вісник*. 2004. № 3. С. 30–33.
- Злотник О. Й. Перцептуальний простір функціонування музичного твору. *Мистецтвознавчі записки*. 2018. Вип. 34. С. 267–273.
- Карпенко О. Вивчення іноземної мови через пісню і музику. *Англійська мова і література*. 2004. №12. С. 2–3.
- Качанова О. Використання пісенного та римованого матеріалу при комунікативно орієнтованому викладанні іноземної мови. *Сучасні підходи до навчання іноземної мови: шляхи інтеграції школи та ВНЗ*: зб. наук. праць за матеріалами II Міжнародної конференції. Харків, 2012. С. 48–50.
- Ковальова Г.П. Методика використання пісень на уроках англійської мови з учнями загальноосвітньої школи. *Бакалаврські он-лайн читання*: Ел. зб. тез доповідей студентів. Випуск 1. Харків, 2013. С. 46–47.
- Коломінова О. Формування англомовної лексичної компетенції. *Іноземні мови*. 2005. №2. С.48–51.

- Крекотень О. В. Мультимодальний підхід до роботи з автентичними ресурсами на занятті з іноземної мови. *Інноваційна педагогіка*. № 20. Том 2. Одеса, 2020. С. 56–61.
- Лещенко Т. О. Формування лінгвокраїнознавчої компетенції іноземних студентів медичних ВНЗ засобом української пісні. *Творчість Раїси Кириченко в культурному просторі України на покордонні XX-XXI століть: до 70-ліття від дня народження Березині української пісні*: зб. наук. праць. Полтава, 2013. С. 253–263.
- Маловицька Л. Звук і колір: феномен синестезії у творчому мисленні генія-митця. *Актуальні проблеми сучасної філософії та науки: творче, критичне і практичне мислення*: зб. наук. праць за матеріалами II міжвузівської наук.-теор. конф. Житомир, 2009. С. 55–58.
- Назаренко М. М. Роль музики і пісень у навчанні аудіювання студентів гуманітарного профілю. URI: https://www.academia.edu/37943900/%D0%A0%D0%9E%D0%9B%D0%AC_%D0%9C%D0%A3%D0%97%D0%98%D0%9A%D0%98_%D0%A2%D0%90_%D0%9F%D0%86%D0%A1%D0%95%D0%9D%D0%AC_%D0%A3_%D0%9D%D0%90%D0%92%D0%A7%D0%90%D0%9D%D0%9D%D0%86_%D0%90%D0%A3%D0%94%D0%86%D0%AE%D0%92%D0%90%D0%9D%D0%9D%D0%AF_%D0%A1%D0%A2%D0%A3%D0%94%D0%95%D0%9D%D0%A2%D0%86%D0%92_%D0%93%D0%A3%D0%9C%D0%90%D0%9D%D0%86%D0%A2%D0%90%D0%A0%D0%9D%D0%9E%D0%93%D0%9E_%D0%9F%D0%A0%D0%9E%D0%A4%D0%86%D0%9B%D0%AE (дата звернення: 19.11.2022).
- Ніколаєва С. Ю. *Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах*. К. : Ленвіт, 1999. 319 с.
- Посвистак Ю. С. *Використання казок, віршів, пісень та приказок для інтенсифікації вивчення лексичного та граматичного матеріалу на уроках англійської мови*. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 46 с.
- Пилинський М. *Мовна норма і стиль*. Київ, 1976. 285 с.

- Поленок З. Використання пісенного текстового матеріалу на уроках англійської мови. *Іноземні мови*. 2009. № 2. С. 9–11.
- Синькевич Г. Песня на уроке английского языка. *Иностранные языки в школе*. 2002. №1. С.52.
- Соболев И.Д. *Лингвопрагматический потенциал текстов современных немецкоязычных песен (стиль рок)*: дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04. Москва, 2019. 210 с.
- Стиркіна Ю. Музика та іноземна мова: Естетичний потенціал інтеграції. *Естетика і етика педагогічної дії*. 2013. №6. С. 155–167.
- Шинкаренко А. О. Дидактичний потенціал пісень на заняттях з іноземної мови: бакалаврська робота: спец. 035 «Філологія». Суми, 2020. 45 с.
- Arnold J. New Ways in Teaching With Music. *Tessol press*. 2017. URL: <https://bookstore.tesol.org/new-ways-in-teaching-with-music-products-9781942799856.php> (Last accessed: 19.11.2022).
- Bastidas J. A. How to Use Songs in the EFL/ESL. *MEXTESOL Journal*. № 3. Mexico : Mextesol Association. 2002. P. 65–78.
- Bausch K. R. *Fremdsprachenlehrerausbildung: Konzepte, Modelle, Perspektiven*. Tübingen : Gunter Narr Verlag, 2003. URL: <https://clck.ru/NuQyj> (Last accessed: 19.11.2022).
- Cemillan D. R. *Lieder, die ein Deutschlehrer braucht*. Madrid : Magazin/Extra, 2014. 57 S.
- Cemillan D. R. Musik im Unterricht (Teil 3): Was kann Musik im Fremdsprachenunterricht leisten? URL: <http://www.deutsch-als-fremdsprache.de/infodienst/2000/daf-info1-00.php3> (Last accessed: 19.11.2022).
- Comenius J. A. The great didactic of John Amos Comenius. *The University of Oxford*. URL: <https://bitly.su/eh4UL> (Last accessed: 19.11.2022).
- Falkenhagen Ch. *Musik im Fremdsprachenunterricht*. Tübingen : Narr Francke Attempto, 2019. 278 S.

- Gruhn W. *Kinder brauchen Musik: Musikalität bei kleinen Kindern entfalten und fördern*. Weinheim : Beltz, 2013. 144 S.
- Hantschel H.-J. *DaF Unterrichten. Basiswissen Didaktik – Deutsch als Fremd- und Zweitsprache*. Stuttgart : Ernst Klett Sprachen GmbH, 2013. 184 S.
- Kast B. *Deutschunterricht planen Neu*. Stuttgart : Ernst Klett Sprachen, 2017. 206 S.
- Kress G. *Multimodal Discourse: The Modes and Media of Contemporary Communication*. London : Arnold, 2001. 142 p.
- Lehrermaterial Musik. Goethe Institut. *Step Into German*. URL: <http://www.goethe.de/ins/us/saf/prj/stg/tte/ftm/deindex.htm#kuenstlersongs> (Last accessed: 19.11.2022).
- Ludke K. *Teaching foreign languages through songs*. University of Edinburgh, 2009. URL: https://www.researchgate.net/publication/260229876_Teaching_foreign_languages_through_songs (Last accessed: 19.11.2022).
- Manfred H. *Lieder und Musik im DaF-Unterricht*. URL: <http://www.manfred-huth.de/fbr/lit/lie.html> (Last accessed: 19.11.2022).
- Murphey T. *The song stuck in my head phenomenon: a melodic din in the LAD?* 1990. URL: https://www.academia.edu/1902744/The_song_stuck_in_my_head_phenomenon_a_melodic_din_in_the_LAD (Last accessed: 19.11.2022).
- Müller Ch. M. *Multimodalität und multimodale Kompetenz. Text-Bild-Kommunikate im Social Web*. Zurich : University of Zurich, 2012. 33 S.
- Piechocki R. *Lieder und Musik als Förderungsfaktoren interkultureller Kompetenz in der DaF-Didaktik (Posener Beiträge Zur Germanistik)*. Berlin : Peter Lang GmbH Internationaler Verlag der Wissenschaften, 2018. 272 S.
- Quast U. *Leichter lernen mit Musik. Theoretische Prämissen und Anwendungsbeispiele für Lehrende und Lernende*. Bern : Hans Huber, 2005. S. 184.

- Siefkes M. *How Semiotic Modes Work Together in Multimodal Texts: Defining and Representing Intermodal Relations*. Chemnitz : Technische Universität Chemnitz, 2015. 131 p.
- Velica I. *Musik im DaF-Unterricht. Eine Einführung*. Cluj-Napoca : Babeş-Bolyai University, 2009. 12 S.
- Walker R. Multimodality and «The Song»: Exploiting Popular Song in the University Classroom. *Reitaku University*. 2017. P. 188–195.
- Was ist Suggestopädie. *DGSL Lernen Ohne Grenzen*. URL: <https://dgs1.de/suggestopadie/> (Last accessed: 19.11.2022).
- Yang Lv. *Influence of Cognitive Neural Mechanism on Music Appreciation and Learning*. School of Humanities : Xidian University, 2019. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6487782/> (Last accessed: 19.11.2022).
-
-

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

- Дитячі пісні німецькою мовою. URL: <https://www.cultura10.com/uk/%D0%B4%D0%B8%D1%82%D1%8F%D1%87%D1%96-%D0%B2%D1%96%D1%80%D1%88%D0%B8%D0%BA%D0%B8-%D0%BD%D1%96%D0%BC%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%8E-%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%8E/> (дата звернення: 19.11.2022).
- «Alle Kinder wollen lernen». URL: <https://muztext.com/lyrics/janina-kinderlieder-alle-kinder-lernen-lesen> (Last accessed: 19.11.2022).
- BVG – Is' mir egal. *Step into German*. URL: <http://www.goethe.de/ins/us/saf/pro/stepintogerman/dfi/Film%20BVG.pdf> (Last accessed: 19.11.2022).

- Clueso «Niemand an dich denkt». URL: https://lyrsense.com/clueso/niemand_an_dich_denkt (Last accessed: 19.11.2022).
- Clueso «Sein Song». URL: <https://pesni.guru/text/clueso-sein-song> (Last accessed: 19.11.2022).
- Die Ärzte «Sommer, Palmen, Sonnenschein». URL: <https://www.bademeister.com/songs/sommer-palmen-sonnenschein> (Last accessed: 19.11.2022).
- Die Prinzen – Deutschland. URL: <https://www.dieprinzen.de/> (Last accessed: 19.11.2022).
- Die Toten Hosen «Steh auf, wenn du am Boden bist!» URL: <https://www.azlyrics.com/lyrics/totenhosen/stehaufwennduambodenbist.html> (Last accessed: 19.11.2022).
- Die Toten Hosen «Zehn kleine Jägermeister». URL: <https://translatedlyrics.ru/die-toten-hosen/zehn-kleine-jaegermeister.html> (Last accessed: 19.11.2022).
- Die 16 Bundesländer. *Kinderlieder zum Lernen*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=LTY0rr120os> (Last accessed: 19.11.2022).
- «Der, die, das – Sesamstrasse». URL: <https://www.lyrix.at/t/theme-the-sesamstrae-der-die-das-ded> (Last accessed: 19.11.2022).
- Fee Badenius «Halbwissen». URL: <https://www.feebadenius.de/wp-content/uploads/2020/04/HALBWISSEN-.pdf> (Last accessed: 19.11.2022).
- Kati Breuer & Stephen Janetzko. Arme hoch und Arme runter (Ich dreh mich um mich selbst im Kreis). URL: https://www.youtube.com/watch?v=iS5yEH_TYIE (Last accessed: 19.11.2022).

- Kinderlieder zum Mitsingen: 39 schöne Songs mit Text und Noten. URL: <https://www.familie.de/kleinkind/die-schoensten-kinderlieder/> (Last accessed: 19.11.2022).
- Music von Detlef Cordes. URL: <https://www.spiellieder.de/> (Last accessed: 19.11.2022).
- Rammstein «Ausländer». URL: <https://lyrsense.com/rammstein/auslaender> (Last accessed: 19.11.2022).
- Rammstein «Ich will». URL: https://lyrsense.com/rammstein/ich_will (Last accessed: 19.11.2022).
- Revolverheld «Darf ich bitten». URL: https://lyrsense.com/revolverheld/darf_ich_bitten (Last accessed: 19.11.2022).
- Revolverheld «Rock'n'Roll». URL: https://lyrsense.com/revolverheld/rocknroll_rh (Last accessed: 19.11.2022).
- «Romanze im Perfekt». URL: <https://genius.com/Uwe-kind-and-lingotech-romanze-im-perfekt-lyrics> (Last accessed: 19.11.2022).
- Schimm M. Lieder für den Deutschunterricht. *Playlist*. URL: <https://www.youtube.com/playlist?list=PL8IklCqZpZ9DNjG1gcvYFNtrpf8jkbjqS> (Last accessed: 19.11.2022).
- «Tagesablauf Lied. Täglich Zeitplan für Kinder». URL: <https://reflejarte.es/DeutschamStrand/de/kinderlied-zum-tagesablauf-aufstehen-duschen-kleider-anziehen-ich-kann-alles-schon-allein/> (Last accessed: 19.11.2022).
- Tokio Hotel «Freunde bleiben». URL: https://lyrsense.com/tokio_hotel/freunde_bleiben (Last accessed: 19.11.2022).

- Torpedo Boys «Ich bin Ausländer». URL: <https://www.songtexte.com/songtext/torpedo-boyz/ich-bin-auslander-leider-zum-glueck-13ea0571.html> (Last accessed: 19.11.2022).
- Trettmann «Stolpersteine». URL: <https://www.azlyrics.com/lyrics/kitschkrieg/stolpersteine.html> (Last accessed: 19.11.2022).
- Unheilig «Geboren um zu leben». URL: https://lyrsense.com/unheilig/geboren_um_zu_leben (Last accessed: 19.11.2022).
- Wir sind Helden «Nur ein Wort» URL: https://lyrsense.com/wir_sind_helden/nur_ein_wort (Last accessed: 19.11.2022).
- Wise Guys «Jetzt ist Sommer». URL: <https://www.songtexte.com/songtext/wise-guys/jetzt-ist-sommer-43c7ebb7.html> (Last accessed: 19.11.2022).
- Wise Guys «Mein Nachbar ist Zombie». URL: <https://genius.com/Wise-guys-mein-nachbar-ist-ein-zombie-lyrics> (Last accessed: 19.11.2022).
- Wise Guys «Nur für dich». URL: <https://lyricstranslate.com/ru/wise-guys-nur-fur-dich-lyrics.html> (Last accessed: 19.11.2022).
- 10 deutsche Lieder, або вчимо німецьку з піснями. URL: <http://blog.school.karpaty.info/2016/06/16/10-deutsche-lieder-abo-vchymo-nimetsku-z-pisnyamy/> (Last accessed: 19.11.2022).

ДОДАТКИ

Додаток А

Rammstein «Ich will»

Ich will
Ich will
Ich will
Ich will
Ich will
Ich will
Ich will
Ich will dass ihr mir vertraut
(Ich Will) Ich will dass ihr mir glaubt
(Ich Will) Ich will eure Blicke spüren
(Ich Will) jeden Herzschlag kontrollieren
(Ich Will) Ich will eure Stimmen hören
(Ich Will) Ich will die Ruhe stören
(Ich Will) Ich will dass ihr mich gut seht
(Ich Will) Ich will dass ihr mich versteht
Ich will eure Phantasie
(Ich Will) Ich will eure Energie
(Ich Will) Ich will eure Hände sehen
(Ich Will) in Beifall untergehen
Seht ihr mich?
Versteht ihr mich?
Fühlt ihr mich?
Hort ihr mich?
Könnt ihr mich hören? (wir hören dich)
Könnt ihr mich sehen? (wir sehen dich)
Könnt ihr mich fühlen? (Wir fühlen dich)
Ich versteh euch nothing
Konnt ihr mich horen? (wirhoren dich)
Konnt ihr mich sehen? (wir sehen dich)
Konnt ihr mich fühlen? (Wir fühlen dich)
Ich versteh euch nothing
Ich will

Ich will
Ich will
Ich will
Wir wollen, dass ihr uns vertraut
Wir wollen, dass ihr uns alles glaubt
Wir wollen eure Hände sehen
Wir wollen in Beifall untergehen, ja
Könnt ihr mich hören? (wir hören dich)
Könnt ihr mich sehen? (wir sehen dich)
Könnt ihr mich fühlen? (Wir fühlen dich)
Ich versteh euch nothing
Könnt ihr uns hören? (Wir hören euch)
Könnt ihr uns sehen? (wir sehen euch)
Könnt ihr uns fühlen? (Wir fühlen euch)
Wir verstehen euch nothing
Ich will
Ich will (17), (31).

«Backe, backe Kuchen»

Backe, backe Kuchen,
der Bäcker hat gerufen:
Wer will guten Kuchen backen,
der muss haben sieben Sachen:
Eier und Schmalz,
Zucker und Salz,
Milch und Mehl,
Safran macht den Kuchen gel!
Schieb zu, schieb zu, schieb zu,
schieb in Ofen 'nein (1).

Unheilig «Geboren um zu leben»

Es fällt mir schwer ohne Dich zu leben.
Jeden Tag zu jeder Zeit einfach alles zu geben.
Ich denk' so oft zurück an das was war,
an jenem so geliebten vergangenen Tag.
Ich stell' mir vor, dass Du zu mir stehst,
und jeden meiner Wege an meiner Seite gehst.
Ich denke an so vieles seitdem Du nicht mehr bist,
denn Du hast mir gezeigt, wie wertvoll das Leben ist.

Wir war'n geboren um zu leben,
mit den Wundern jener Zeit.
Sich niemals zu vergessen,
bis in alle Ewigkeit.
Wir war'n geboren um zu leben,
für den einen Augenblick,
bei dem jeder von uns spürte
wie wertvoll Leben ist.

Es tut noch weh,
wieder neuen Platz zu schaffen.
Mit gutem Gefühl etwas Neues zu zulassen.
In diesem Augenblick bist Du mir wieder nah,
wie an jenem so geliebten vergangenen Tag.
Es ist mein Wunsch, wieder Träume zu erlauben,
ohne Reue nach vorn' in eine Zukunft zu schau'n.
Ich sehe einen Sinn
seitdem Du nicht mehr bist,
denn Du hast mir gezeigt,
wie wertvoll mein Leben ist (26).

Die Toten Hosen «Zehn kleine Jägermeister»

Ein kleiner Jägermeister
War nicht gern allein,
'drum lud er sich zum Weihachtsfest
Neun Jägermeister ein.

Zehn kleine Jägermeister
Rauchten einen Joint.
Den einen hat es umgehaun
Da waren's nur noch neun.

Neun kleine Jägermeister
Wollten gerne erben,
Damit es was zu erben gab
Musste einer sterben.

Acht kleine Jägermeister
Fuhren gerne schnell.
Sieben fuhr'n nach Düsseldorf
Und einer fuhr nach Köln.

Einer für alle, alle für einen
Wenn einer fort ist,
Wer wird denn gleich weinen
Einmal trifft's jeden,
Ärger dich nicht
So geht's im Leben, du oder ich.

Sieben kleine Jägermeister
War'n beim Rendezvous.
Bei einem kam ganz unverhofft
Der Ehemann hinzu.

Sechs kleine Jägermeister
Wollten Steuern sparen.
Einer wurde eingelocht
Und durfte nachbezahlen.

Fünf kleine Jägermeister

Wurden kontrolliert.
Ein Polizist nahm's zu genau
Da war'n sie noch zu viert.

Einmal muss jeder geh'n
Und wenn dein Herz zerbricht.
Davon wird die Welt nicht untergeh'n
Mensch arger dich nicht.

Vier kleine Jägermeister
Bei der Bundeswehr,
Sie tranken um die Wette
Den Besten gibt's nicht mehr.

Drei kleine Jägermeister
Gingen ins Lokal.
Dort gab's zwei Steaks mit Bohnen
Und eins mit Rinderwahn.

Zwei kleine Jägermeister
Baten um Asyl.
Einer wurde angenommen
Der and're war zuviel.

Ein kleiner Jägermeister
War nicht gern allein.
'drum lud er sich zum Osterfest
Neun neue Meister ein (9).

Wise Guys «Mein Nachbar ist Zombie»

Ich hab mir nen Haus gekauft
In wunderschöner Lage
Das war ein Superschnäppchen
Das ist gar keine Frage
Komplett saniert mit Garten für 5200
Ich fand das ziemlich günstig
Und ich hab mich noch gewundert

Der Makler sagte:
«Dieser Preis liegt an der Nachbarschaft
Denn die ist für den Grundstückswert nicht ganz so vorteilhaft».
Und er sprach noch: «Keine Angst
Das Haus ist echt perfekt».
Doch dabei wirkte er auf mich
Leicht panisch und verschreckt
Kaum hatte ich das Geld bezahlt
Ist er davongerannt
Er gab mir zum Abschied
Noch nicht einmal die Hand
Erst als er ganz weit weg war
Könnt ich hören, wie er schrie:
„Das Glück ist mir dem Doofen
Der Herr behüte sie».
Ich hab mir nichts dabei gedacht
Und ging erst mal ins Haus
Ich dachte nur:
Mit so nem Job flippt man halt schon mal aus
Aber kurze Zeit nachdem ich eingezogen war
Wurde mir die Problematik ziemlich deutlich klar
Ich glaub mein Nachbar ist n Zombie
Mein Nachbar ist n Zombie
Er ist ein untotes und seelenloses Wesen
Ich hab davon mal irgendwo gelesen
Mein Nachbar ist n Zombie

Als ich ihn gestern Mittag sah
Hab ich mich echt erschreckt
Die Haare waren blutverschmiert

Die Arme ausgestreckt
Sein Mund war weit geöffnet
Die Augen völlig weiß
So lief er auf der Straße rum
Die ganze Zeit im Kreis
Plötzlich wurde er von einem LKW erfasst
Und prallte auch noch mit dem Kopf gegen einen Ast
Ich wollte nach ihm schauen
Doch er stand im nu
Schon wieder auf den Beinen
Und winkte mir nur zu

Ich glaub mein Nachbar ist n Zombie
Mein Nachbar ist n Zombie
Er ist ein untotes und seelenloses Wesen
Ich hab davon mal irgendwo gelesen
Mein Nachbar ist n Zombie (29).

Wise Guys «Nur für dich»

Ich bin nur für dich mit dir in Bridget Jones gegangen.
Ich hab' nur für dich mit dem Joggen angefangen.
Ich lief nur für dich stundenlang durch diesen Park.
Ich aß nur für dich fettreduzierten Früchtequark.
Ich trug nur für dich im Sommer Birkenstock-Sandalen,
wirklich nur für dich. Ich musste die auch noch bezahlen!
Ich hab' nur für dich behauptet, Heidi Klum zu hassen...
nur für dich! Und trotzdem hast du mich verlassen.

Nur für dich, das hab' ich nur für dich getan.
Nur für dich. Du warfst mich völlig aus der Bahn.

Nur für dich war ich treuer als Olli Kahn!
Nur für dich. Das nennt man wohl «Beziehungswahn».

Ich bin nur für dich auf dem Weihnachtsmarkt gewesen.
Ich hab' nur für dich «Harry Potter» durchgelesen.
Ich hab' nur für dich jeden Tag das Klo geputzt.
Nur für dich. Und was hat mir das genutzt?
Ich hab' nur für dich 'nen Alkoholverzicht verkündet.
Ich hab' nur für dich meine Playboy-Sammlung angezündet.
Ich hab' nur für dich sogar ein Liebeslied geschrieben!
Nur für dich. Und trotzdem bist du nicht geblieben.

Nur für dich, dieses Lied war früher deins.
Das ist es jetzt aber nich' mehr, denn ab heute ist es meins.
Ich hab's ein bisschen umgedichtet, und das macht mich froh!
Jetzt ist es nur für mich und geht ungefähr so:

Ich hab' nur für dich gesagt, dein blaues Kleid sei nett.
Das war gelogen – dein Hintern wirkte ungewöhnlich fett!
Im Einparken bist du die größte Niete aller Zeiten.
Wenn dein Computer abstürzt, schau' halt in die gelben Seiten.
Man kann Zahnbürsten locker zwei, drei Jahre lang gebrauchen.
«Sex and the City» kann man in der Pfeife rauchen.
Es trinken außer dir echt nur alte Tanten Sherry.
Die schönste Frau der Welt ist eindeutig Halle Berry.

Nur für dich, dieses Lied war früher deins.
Das ist es jetzt aber nich' mehr, denn ab heute ist es meins.
Ich hab' auch die Melodie geändert und das macht mich froh.
Ich sing's noch einmal nur für dich, denn jetzt klingt es so:

Na na na na na – Na na na na na na!

Pfrrr! (30)

Die Ärzte «Sommer, Palmen, Sonnenschein»

Sommer, Palmen, Sonnenschein, was kann schöner sein?

Sommer, Palmen, Sonnenschein, was kann schöner sein?

Mit dir allein kann es noch schöner sein?

Mit dir allein kann es noch schöner sein?

Ich geh mit dem Walkman an den Strand

Und leg mich mit Popmusik in den Sand

Nur ins Wasser geh ich nicht

Denn mein Walkman ist nicht wasserdicht

Und trotzdem fehlst du mir. Warum bist du nicht hier?

Warum bist du zu Haus?

Du weißt, manchmal muss ich einfach raus

Und trotzdem fehlst du mir!

Sommer, Palmen, Sonnenschein...

Beim Milchshaketrinken denk ich an dich

Abends in der Disco amüsier ich mich

Ich hab beim Tanzen meinen Walkman auf

Denn da ist deine Stimme drauf

Die Sonne brennt heiß, das Meer ist spiegelglatt

In meinem Walkman ist Bandsalat

Die Nächte sind warm, ich spüre das Glück

Doch die Batterien sind alle, darum komme ich zurück
Und trotzdem fehlst du mir

Sommer, Palmen, Sonnenschein...

Mit dir allein kann es noch viel, viel schöner sein (6).

Wise Guys «Jetzt ist Sommer»

Sonnenbrille auf und ab ins Café,
Wo ich die schönen Frauen auf der Straße seh.
Dann Sprung mitten rein in den kalten Pool
Und 'n Caipirinha, ziemlich cool.

Sonnenmilch drauf und ab zur Liegewiese,
Wo ich für mich und Liese eine Liege lease.
Wir lassen uns gehen und wir lassen uns braten,
Alles andre kann 'ne Weile warten.

Und wenn nix draus wird wegen sieben Grad,
Dann kippen wir Zuhause zwei Säcke Sand ins Bad.
Im Radio spielen sie den Sommerhit,
Wir singen in der Badewanne mit.

Jetzt ist Sommer, egal ob man schwitzt oder friert.
Sommer ist, was in deinem Kopf passiert.
Es ist Sommer, ich hab das klar gemacht.
Sommer ist wenn man trotzdem lacht (2 Mal).

Sonnendach auf und ab ins Cabrio,
Doch ich hab keins und das ist in Ordnung so,
Weil der Spaß daran dir schnell vergeht,
Wenn's den ganzen Sommer nur in der Garage steht.

Manchmal, wenn ich das Wetter seh,
Krieg ich Gewaltfantasien und die Wetterfee.
Wär das erste Opfer meiner Aggression,
Obwohl ich weiß, was bringt das schon.

Wenn man sie beim Wort nimmt und sie zwingt,

Dass sie im Bikini in die Nordsee springt.
Ich mach mir lieber meine eigne Wetterlage,
Wenn ich mir immer wieder sage.

Jetzt ist Sommer, egal ob man schwitzt oder friert.
Sommer ist, was in deinem Kopf passiert.
Es ist Sommer, ich hab das klar gemacht.
Sommer ist, wenn man trotzdem lacht (2 Mal).

Ich bin sauer, wenn mir irgendwer mein Fahrrad klaut.
Ich bin sauer, wenn mir einer auf die Fresse haut.
Ich bin sauer, wenn ein Anderer meine Traumfrau kriegt.
Und am Pool mit dieser Frau auf meinem Handtuch liegt.

Doch sonst nehm ich alles ziemlich locker hin,
Weil ich mental ein absoluter Zocker bin.
Ich drücke einfach auf den kleinen grünen Knopf
Und die Sonne geht an in meinem Kopf.

Jetzt ist Sommer, egal ob man schwitzt oder friert.
Sommer ist, was in deinem Kopf passiert.
Es ist Sommer, ab ins Gummiboot.
Der Winter hat ab sofort Hausverbot.

Scheiß auf's Wetter, egal ob man friert.
Sommer ist, was in deinem Kopf passiert.
Es ist Sommer, ab ins Gummiboot.
Der Winter hat ab sofort Hausverbot.

Jetzt ist Sommer, egal ob man schwitzt oder friert.
Sommer ist, was in deinem Kopf passiert.
Es ist Sommer, ich hab das klar gemacht.
Sommer ist, wenn man trotzdem lacht (28).

Die Toten Hosen «Steh auf, wenn du am Boden bist!»

Wenn du mit dir am Ende bist
und du einfach nicht weiter willst,
weil du dich nur noch fragst,

warum und wozu und was dein Leben noch bringen soll.

Halt durch, auch wenn du allein bist!

Halt durch, schmeiß jetzt nicht alles hin!

Halt durch, und irgendwann wirst du verstehen,
dass es jedem einmal so geht.

Und wenn ein Sturm dich in die Knie zwingt,
halt dein Gesicht einfach gegen den Wind.
Egal, wie dunkel die Wolken über dir sind,
sie werden irgendwann vorüberziehn.

Steh auf, wenn du am Boden bist!
Steh auf, auch wenn du unten liegst!
Steh auf, es wird schon irgendwie weitergehn!

Es ist schwer, seinen Weg nicht zu verlieren,
und bei den Regeln und Gesetzen hier
ohne Verrat ein Leben zu führen,
das man selber noch respektiert

Auch wenn die Zeichen gerade alle gegen dich stehn
und niemand auf dich wetten will,
du brauchst hier keinem irgendeinen Beweis zu bringen,
es sei denn es ist für dich selbst!

Steh auf, wenn du am Boden bist!
Steh auf, auch wenn du unten liegst!
Steh auf, es wird schon irgendwie weitergehn!

Nur keine Panik, so schlimm wird es nicht!
Mehr als deinen Kopf reißt man dir nicht weg!
Komm und sieh nach vorn! (8).

Wir sind Helden «Nur ein Wort»

Ich sehe, dass du denkst.
Ich denke, dass du fühlst.
Ich fühle, dass du willst.
Aber ich hör dich nicht, ich
Hab mir ein Wörterbuch geliehen.
Dir A bis Z ins Ohr geschrien.
Ich stapel tausend wirre Worte auf,
Die dich am Ärmel ziehen.
Und wo du hingehen willst,
Ich häng an deinen Beinen,
Wenn du schon auf den Mund fallen musst,
Warum dann nicht auf meinen.

Oh bitte gib mir nur ein Oh
Bitte gib mir nur ein Oh
Bitte gib mir nur ein
Bitte bitte gib mir nur ein Oh
Bitte gib mir nur ein Oh
Bitte gib mir nur ein Oh
Bitte gib mir nur ein
Bitte bitte gib mir nur ein Wort

Es ist verrückt, wie schön du schweigst,
Wie du dein hübsches Köpfchen neigst.

Und so der ganzen lauten Welt und mir
Die kalte Schulter zeigst.
Dein Schweigen ist dein Zelt.
Du stellst es mitten in die Welt,
Spannst die Schnüre und staunst
Stumm, wenn
Nachts ein Mädchen drüber fällt
Zu deinen Füßen, red ich mich
Um Kopf und Kragen.
Ich will in deine tiefen Wasser
Große Wellen schlagen.

Oh bitte gib mir nur ein Oh
Bitte gib mir nur ein Oh
Bitte gib mir nur ein
Bitte bitte gib mir nur ein Oh
Bitte gib mir nur ein Oh
Bitte gib mir nur ein Oh
Bitte gib mir nur ein
Bitte bitte gib mir nur ein Wort

In meinem Blut werfen
Die Endorphine Blasen,
Wenn hinter deinen stillen
Hasenaugen die Gedanken rasen.

Oh bitte gib mir nur ein Oh
Bitte gib mir nur ein Oh
Bitte gib mir nur ein
Bitte bitte gib mir nur ein Oh

Bitte gib mir nur ein Oh
Bitte gib mir nur ein Oh
Bitte gib mir nur ein
Bitte bitte gib mir nur ein Wort (27).

«Das ABC-Lied»

ABCDEFGH
HIJKLMN
OPQRSTU
VWXYZ, juchhe.
Jetzt können wir das ABC,
so geht unser Alphabet.

ABCDEFGH
HIJKLMN
OPQRSTU
VWXYZ, juchhe.
Das ist das ganze ABC,
sing mit uns das ABC.

ABCDEFGH
HIJKLMN
OPQRSTU
VWXYZ, juchhe.
Das nächste mal, da singst du mit,
dann wird dieses Lied ein Hit (14).

«Grün, grün, grün sind alle meine Kleider»

Grün, grün, grün sind alle meine Kleider,
grün, grün, grün ist alles, was ich hab'.
Darum lieb' ich alles, was so grün ist,
weil mein Schatz ein Förster ist.

Rot, rot, rot sind alle meine Kleider,
rot, rot, rot ist alles was ich hab'.
Darum lieb ich alles was so rot ist,
weil mein Schatz ein Reiter ist.

Blau, blau, blau sind alle meine Kleider,
blau, blau, blau ist alles was ich hab'.
Darum lieb ich alles was so blau ist,
weil mein Schatz ein Matrose ist.

Schwarz, schwarz, schwarz sind alle meine Kleider,
schwarz, schwarz, schwarz ist alles was ich hab'.
Darum lieb ich alles was so schwarz ist,
weil mein Schatz ein Schornsteinfeger ist.

Weiß, weiß, weiß sind alle meine Kleider,
weiß, weiß, weiß ist alles was ich hab'.
Darum lieb ich alles was so weiß ist,
weil mein Schatz ein Müller ist.

Bunt, bunt, bunt sind alle meine Kleider,
bunt, bunt, bunt ist alles was ich hab'.
Darum lieb ich alles was so bunt ist,
weil mein Schatz ein Maler ist (14).

«Laurentia»

«Laurentia, liebe Laurentia mein!
Wann wollen wir wieder beisammen sein?»
«Am Montag».
Ach, wenn es doch schon wieder Montag wär,

und ich bei meiner Laurentia wär, Laurentia wär'!

«Laurentia, liebe Laurentia mein!

Wann wollen wir wieder beisammen sein?»

«Am Dienstag».

Ach, wenn es doch schon wieder Montag, Dienstag wär,
und ich bei meiner Laurentia wär, Laurentia wär'!

«Laurentia, liebe Laurentia mein!

Wann wollen wir wieder beisammen sein?»

«Am Mittwoch».

Ach, wenn es doch schon wieder Montag, Dienstag, Mittwoch wär,
und ich bei meiner Laurentia wär, Laurentia wär'!

«Laurentia, liebe Laurentia mein!

Wann wollen wir wieder beisammen sein?»

«Am Donnerstag».

Ach, wenn es doch schon wieder Montag, Dienstag, Mittwoch, Donnerstag wär,
und ich bei meiner Laurentia wär, Laurentia wär'!

«Laurentia, liebe Laurentia mein!

Wann wollen wir wieder beisammen sein?»

«Am Freitag».

Ach, wenn es doch schon wieder
Montag, Dienstag, Mittwoch, Donnerstag, Freitag wär,
und ich bei meiner Laurentia wär, Laurentia wär'!

«Laurentia, liebe Laurentia mein!

Wann wollen wir wieder beisammen sein?»

«Am Samstag».

Ach, wenn es doch schon wieder Montag, Dienstag, Mittwoch, Donnerstag,
Freitag, Samstag wär,
und ich bei meiner Laurentia wär, Laurentia wär'!

«Laurentia, liebe Laurentia mein!

Wann wollen wir wieder beisammen sein?»

«Am Sonntag»

Ach, wenn es doch schon wieder Montag, Dienstag, Mittwoch, Donnerstag,
Freitag, Samstag, Sonntag wär,
und ich bei meiner Laurentia wär, Laurentia wär'! (14).

«Tagesablauf Lied. Täglich Zeitplan für Kinder»

Aufsteh'n, duschen, Kleider anzieh'n,

Essen, trinken und viel spielen...

Ich kann alles schon allein!

Ich bin groß! Ich bin nicht klein!

Pipi machen, Hände waschen,

Zähne putzen und dann schlafen.

Ich kann alles schon allein!

Ich bin groß! Ich bin nicht klein! (21; 22).

«Romanze im Perfekt»

Weißt du noch?

Und ob

Wir waren so jung,

Wir waren so grün,

Grün, wie der Salat.

Unsere Romanze hat im Salat begonnen.

Liebe auf den ersten Blick

Und jedes Wochenende habe ich den Bus genommen

und bin zu dir gekommen.

Nehmen nahm

Ich hab den Bus genommen.

Kommen kam

Ich bin zu dir gekommen.

Schwimmen schwamm

Ich bin mit dir geschwommen.

Gewinnen gewann

Ich hab dein Herz gewonnen.

Fragen fragte

Ich habe dich gefragt.

Sagen sagte

Du hast mir gesagt...

Machen machte

Ich habe Spaß gemacht.

Lachen lachte

Du hast dann gelacht.

La la la la la la la la la la la la la la la la la la la la

Sitzen sass

Ich hab bei dir gesessen.

Essen ass

Ich hab mit dir gegessen.

Singen sang

Ich hab für dich gesungen.

Klingen klang

Das Leid hat gut geklungen.

Bleiben bleib

Ich bin dir treu geblieben.

Schreiben schreib
Ich hab dir oft geschrieben.
Lesen las
Ich hab den Brief gelesen.
Sein und war
Es ist so schön gewesen.

La la La la la la la la la la la la la la la la la la la la (20).

«Alle Kinder wollen lernen»

Alle Kinder lernen lesen
Indianer und Chinesen.
Selbst am Nordpol lesen alle Eskimos
Hallo Kinder jetzt geht's los!
A, – sagt der Affe,
wenn er in den Apfel beißt.
E sagt der Elefant,
das Erdbeereis verspeist.
I sagt der Igel, wenn
er sich im Spiegel sieht, und
wir singen unser Lied.
Alle Kinder lernen lesen
Indianer und Chinesen.
Selbst am Nordpol lesen alle Eskimos
Hallo Kinder jetzt geht's los!
O sagt am Ostersonntag
jeder Osterhas.
O sagt der Ochse,
der die Ostereier fraß.

U sagt der Uhu, wenn es dunkel wird im Wald
und wir singen,
dass es schallt.

Alle Kinder lernen lesen

Indianer und Chinesen.

Selbst am Nordpol lesen alle Eskimos

Hallo Kinder jetzt geht's los!

Ei sagt sagt der Eisbär, der
in seiner Höhle haust.

Au sagt das Auto, wenn
es um die Ecke saust.

Eu sagt die Eule
heute sind die Mäuse scheu
und wir singen noch mal neu:

Alle Kinder lernen lesen

Indianer und Chinesen.

Selbst am Nordpol lesen alle Eskimos

Hallo Kinder jetzt geht's los! (2).

«Der, die, das – Sesamstrasse»

Der, die, das!

Wer, wie, was?

Wieso, weshalb, warum?

Wer nicht fragt, bleibt dumm!

Der, die, das!

Wer, wie, was?

Wieso, weshalb, warum?

Wer nicht fragt, bleibt dumm!

Tausend tolle Sachen,

Die gibt es überall zu seh'n;

Manchmal muss man fragen,
Um sie zu versteh'n!

Der, die, das!
Wer, wie, was?
Wieso, weshalb, warum?
Wer nicht fragt, bleibt dumm! (11; 15).

«Die 16 Bundesländer»

Die Hauptstadt des Bundeslandes Schleswig-Holstein, das ist Kiel.
Von Niedersachsen ist's Hannover, mit diesem Lied lernst du so viel.
Kennst du Hamburg, Berlin und Bremen? Sie sind Stadt und Bundesland.
Und aus diesem Grund, da werden sie alle Stadtstaaten genannt.
Mecklenburg-Vorpommern hat 'ne Hauptstadt, die heißt Schwerin.
In Brandenburg ist es Potsdam, da will jeder einmal hin.
In Sachsen ist es Dresden, in Sachsen-Anhalt Magdeburg.
Im Osten gibt's noch Thüringen und, ja, die Hauptstadt heißt Erfurt.
16 Bundesländer hat Deutschland, 16 Bundesländer hat Deutschland.
Hier lernst du jedes Bundesland mit seiner Landeshauptstadt.
16 Bundesländer hat Deutschland, 16 Bundesländer hat Deutschland.
Drei sind Stadt- und 13 Flächenstaat.
Ein Hoch auf den, der so ein Wissen hat.
Nordrhein-Westfalen liegt im Westen mit der Hauptstadt Düsseldorf.
Hessen liegt ganz dicht daneben und Wiesbaden ist es dort.
Etwas südlich Rheinland-Pfalz mit der Landeshauptstadt Mainz.
Sage mir: Wo wohnst denn du? Welches Bundesland ist deins?
Auch das Saarland hat 'ne Hauptstadt, ja, Saarbrücken ist gemeint.
Baden-Württemberg mit Stuttgart ist von dort aus gar nicht weit.
Ganz, ganz tief im Süden, da liegt Bayern riesengroß.
In der Landeshauptstadt München, da ist immer sehr viel los.

16 Bundesländer hat Deutschland, 16 Bundesländer hat Deutschland.
Hier lernst du jedes Bundesland mit seiner Landeshauptstadt.
16 Bundesländer hat Deutschland, 16 Bundesländer hat Deutschland.
Drei sind Stadt- und 13 Flächenstaat.
Ein Hoch auf den, der so ein Wissen hat (10).

Trettmann «Stolpersteine»

Noch unterwegs, früh morgens, halb fünf, wurde spät
Zwei Finger Rum in meinem Glas
Zum Runterkommen aufn Weg
Denk an dich heute vom Raven
Würde dich gern wiedersehen
Warte mal kurz, bleibe stehen
Steine aus Messing auf mei'm Weg
Beug mich nach vorn
Hier wohnte 'ne Frau mit 'nem Namen
Les Zahlen, geboren in 'n Zwanziger-Jahren
Abgeschoben nach Polen, deportiert April
(K-K-K-K) Ermordet in den letzten Tagen

Stolpersteine, Stolpersteine
Überall Stolpersteine
Stolpersteine, Stolpersteine
In meiner Straße, Stolpersteine
Stolpersteine, Stolpersteine
Nächste Haustür, Stolpersteine
Stolpersteine, Stolpersteine
Stolpere über (Okay)

In meiner Straße Stolpersteine
Vögel singen und ich weine
Hier könnt jeder Name stehen, irgendeiner

Irgendeiner, doch hier steht deiner
Was ist wohl passiert? Sie war Mitte zwanzig
Selbes Alter, ging sie gern tanzen?
Königin vom Ballsaal, genau wie du
Ja, genau wie du, Queen im Club
Setz mich hin, vor ihrer Haustür
Sie ging ein und aus hier, saß sie auch hier?
Hier im Viertel, wo jeder jeden kennt
Stell mir vor wie sie mir 'n Lächeln schenkt
Ob es wohl so 'n Morgen, so wie dieser war?
Straße menschenleer, als der Wagen kam
Reifen quietschen, erste Straßenbahn
Alle schauen, doch kein Licht geht an

Stolpersteine, Stolpersteine
Überall Stolpersteine
Stolpersteine, Stolpersteine
In meiner Straße Stolpersteine
Stolpersteine, Stolpersteine
Nächste Haustür, Stolpersteine
Stolpersteine, Stolpersteine
Stolpere über

Sonne geht auf, sitz immer noch hier
Atme und rauch, was ist passiert?
Schlingen werden wieder geknüpft
Messer wieder gewetzt, nein, nicht woanders, hier und jetzt
Der Schoß noch fruchtbar, aus dem das kroch
Fruchtbar noch, aus dem das kroch
Wut will mich fressen, doch lass mich nicht fressen
Denk an uns zwei aufm Rave, denk an dein Lächeln

Stolpersteine, Stolpersteine
Überall Stolpersteine
Stolpersteine, Stolpersteine
In meiner Straße, Stolpersteine
Stolpersteine, Stolpersteine
Nächste Haustür, Stolpersteine
Stolpersteine, Stolpersteine
Stolpere über (25).

Torpedo Boys «Ich bin Ausländer»

Ich bin Ausländer
Leider zum Glück
Ich bin Ausländer
Leider zum Glück
Ich gehe irgendwann nach Hause zurück
Ich gehe irgendwann nach Hause zurück

Mein Name ist Daisuke und komme aus Japan.
Ich brauche viele Jahren aus Hiroshima hier an
Berlin ist eine Wüste, aus Stein nur aus Stein
Manchmal ist es gut, manchmal ein Quall

Ich bin Ausländer
Leider zum Glück
Ich bin Ausländer
Leider zum Glück
Ich gehe irgendwann nach Japan zurück
Ich gehe irgendwann nach Japan zurück

In Winter ist es kalt
Im Sommer ganz sehr heiß
Die Currywurst ist lecker
Doch ich esse lieber Reis
Ich wohne in einer Wohnung
In Berlin Mitte
Ich arbeite als Sushi Koch
Bestellen Sie was bitte

Ich bin Ausländer
Leider zum Glück
Ich bin Ausländer
Leider zum Glück
Ich gehe irgendwann nach Hause zurück

Ich gehe irgendwann nach Hause zurück

Leider spreche ich kein Deutsch
Die Leute kein Japanisch
Doch ich muss ja auch nicht
Ich bin ja nicht artig
Um bin ich nach Hause
Ist es manchmal so
In Berlin ist ganz schön
Aber auch in Tokyo

Ich bin Ausländer
Leider zum Glück
Ich bin Ausländer
Leider zum Glück
Ich gehe irgendwann nach Japan zurück
Ich gehe irgendwann nach Japan zurück

Er ist Ausländer
Leider zum Glück
Er ist Ausländer
Leider zum Glück
Er geht irgendwann nach Japan zurück
Er geht irgendwann nach Japan zurück

Amerika leicht zu mir, ist OK!
Russia leicht zu mir, ist OK!
China leicht zu mir, ist OK!

Germany... I don't know!
I don't know

Ich bin Ausländer
Leider zum Glück
Ich bin Ausländer
Leider zum Glück
Ich gehe irgendwann nach Japan zurück
Ich gehe irgendwann nach Japan zurück
Ich bin Ausländer
Leider zum Glück
Ich bin Ausländer
Leider zum Glück
Ich gehe irgendwann nach Japan zurück

Ich gehe irgendwann nach Japan zurück

Vielleicht bleibe ich auch hier
Vielleicht bleibe ich auch hier

Vielleicht bleibe ich...
Vielleicht bleibe ich...
Vielleicht bleibe ich auch hier (24).

Додаток Б

Приклади вправ для опрацювання пісень

Kati Breuer & Stephen Janetzko «Arme hoch und Arme runter»

Ich dreh mich um mich selbst im Kreis; ich sag dem Nachbarn, was ich weiß;
ich gehe einen Schritt nach vorn und wackel mit den Ohr`n
und wackel mit den Ohr`n.

Arme hoch und Arme runter, in die Knie
– (klatsch, klatsch) – ich bin putzmunter.

Ich schließe meine Augen zu; ich hüpfе wie ein Känguru;
ich zwick mir in den Arm – «pardon!» Und spiel Akkordeon, und spiel Akkordeon.

Arme hoch und Arme runter, in die Knie
– (klatsch, klatsch) – ich bin putzmunter.

Ich glaub, dass ich ein Hase bin; ich huste leise vor mich hin;
ich mache eine große Faust und streck die Zunge raus und streck die Zunge raus.

Arme hoch und Arme runter, in die Knie
– (klatsch, klatsch) – ich bin putzmunter.

Ich blöke einmal wie ein Schaf; ich tue so, als ob ich schlaf;
ich heb das linke Bein im Nu, das rechte gleich dazu, das rechte gleich dazu.

Arme hoch und Arme runter, in die Knie
– (klatsch, klatsch) – ich bin putzmunter.

Ich halte meinen Atem an; ich stampfe mit den Füßen dann.
Jetzt schwimm ich wie ein Fisch im Meer und rufe: «Seht mal her!»;
und rufe: «Seht mal her!»

Arme hoch und Arme runter, in die Knie
– (klatsch, klatsch) – ich bin putzmunter.

Ich schaue in ein fernes Land; ich fliege, das ist allerhand!
Ich halte meine Nase zu und singe: «Schubidu»,
und singe: «Schubidu»!

Arme hoch und Arme runter, in die Knie
– (klatsch, klatsch) – ich bin putzmunter.

Nun springe ich, so hoch ich kann, und fang ganz laut zu lachen an!
Bin anschließend mucksmäuschenstill.
Nun tu ich, was ich will! Nun tu ich, was ich will!

Arme hoch und Arme runter, in die Knie
– (klatsch, klatsch) – ich bin putzmunter (13).

Übung 1. Unterstreichen Sie alle Körperteile im Lied! Welche Körperteile waren nicht genannt? Schreiben Sie sie auch!

Übung 2. Welche Verben, die mit den Körperteilen verbunden sind, sind im Lied präsentiert? Nennen Sie Synonyme und Antonyme zu diesen Verben!

Übung 3. Denken Sie sich das Lied weiter aus! Welche Ideen haben Sie?

BVG «Is mir egal»

Mach mal ein Beat

Is mir egal, egal

Is mir egal, egal

Montagmorgen - is mir egal

Monatsticket - is mir egal

Keine Ticket - ist nicht egal

Ist nicht egal, egal

Mann mit Bauch - is mir egal

Musik laut - is mir egal

Hund mit Hai 1 - is mir egal

Is mir egal, egal

Mann macht Umzug - is mir egal

Mann auf Pferd - is mir egal

Mann auf Mann - is mir egal

Is mir egal, egal

Striptease - is mir egal

Oma mit Gruftis - is mir egal

Bart an Ladies - is mir egal

Is mir egal, egal

Keine Kleingeld - is mir egal

Keine Trinkgeld - is mir egal
Gar keine Geld - ist nicht egal
Ist nicht egal, egal

Zwiebel schneiden - is mir egal
Käse reiben - is mir egal
Roboter mit Senf - is mir egal
Is mir egal, egal

So schmeckt Schal - is mir egal
Das ist Karl - keine Wahl
Stevens Regal - is mir egal
Is mir egal, egal

Mann mit Trommel - is mir egal
Frau mit Kartoffel - is mir egal
Kind mit Bommel - is mir egal
Is mir egal, egal

Das ist stark
Mendelssohn-Bartholdy-Park 2
Das ist Plagiat
Junge macht Spagat

Is mir egal, egal

Könnt ihr machen - ist mir egal
Solche Sachen - sind uns egal
Wir euch lieben - ist euch egal
Ist euch egal, egal

(Zurückbleiben bitte - einsteigen bitte) (3).

Übung 1. Hören Sie sich das Lied an. Lesen Sie den Text des Liedes. Ergänzen Sie die Tabelle.

Was war dem Kontrolleur egal?	Was war dem Kontrolleur nicht egal?

Übung 2. Gruppenarbeit. Nachdem Sie den Videoclip zweimal angesehen haben, bringen Sie die Fotos in die richtige Reihenfolge. Lesen Sie die Auszüge aus dem Lied und verbinden Sie sie mit Fotos.

		Musik laut – is‘ mir egal
		Keine Ticket – ist nicht egal
		Bart an Ladies – is‘ mir egal
		Junge macht Spagat

		Käse reiben – is‘ mir egal
		Keine Kleingeld – is‘ mir egal
		Oma mit Gruftis – is‘ mir egal

Die Prinzen «Deutschland»

Deutsch, deutsch
 Deutsch, deutsch
 Deutsch, deutsch
 Natürlich hat ein Deutscher «Wetten, dass» erfunden.
 Vielen Dank für die schönen Stunden.
 Wir sind die freundlichsten Kunden auf dieser Welt.
 Wir sind bescheiden, wir haben Geld.
 Die Allerbesten in jedem Sport.
 Die Steuern hier sind Weltrekord.
 Bereisen Sie Deutschland und bleiben Sie hier!
 Auf diese Art von Besuchern warten wir.
 Es kann jeder hier wohnen dem es gefällt.
 Wir sind das freundlichste Volk auf dieser Welt.

Deutsch, deutsch
Deutsch, deutsch
Nur eine Kleinigkeit ist hier verkehrt.

Und zwar, dass Schumacher keinen Mercedes fährt (Mercedes fährt)

Das alles ist Deutschland.

Das alles sind wir.

Das gibt es nirgendwo anders.

Nur hier, nur hier!

Das alles ist Deutschland.

Das sind alles wir.

Wir leben und wir sterben hier.

Deutsch, deutsch
Deutsch, deutsch
Deutsch, deutsch
Deutsch, deutsch
Es bilden sich viele was auf Deutschland ein.

Und mancher findet es geil, ein Arschloch zu sein.

Es gibt manchen, der sich gern über Kanaken beschwert.

Und zum Ficken jedes Jahr nach Thailand fährt.

Wir lieben unsere Autos mehr als unsere Frau'n.

Denn deutschen Autos können wir vertrau'n.

Gott hat die Erde nur einmal geküsst.

Genau an dieser Stelle, wo jetzt Deutschland ist.

Wir sind überall die besten, natürlich auch im Bett.

Und zu Hunden und Katzen besonders nett.

Das alles ist Deutschland.

Das alles sind wir.

Das gibt es nirgendwo anders.

Nur hier, nur hier!

Das alles ist Deutschland.

Das sind alles wir.

Wir leben und wir sterben hier.

Wir sind besonders gut im Auf-die-Fresse-hau'n.

Auch im Feuerlegen kann man uns vertrau'n.

Wir steh'n auf Ordnung und Sauberkeit.

Wir sind jederzeit für 'nen Krieg bereit.

Schönen Gruß an die Welt, seht es endlich ein.

Wir können stolz auf Deutschland.

Schwein, Schwein

Schwein, Schwein

Schwein, Schwein

Schwein, Schwein

Das alles ist Deutschland.

Das alles sind wir.

Das gibt es nirgendwo anders.

Nur hier, nur hier!

Das alles ist Deutschland.

Das sind alles wir.

Wir leben und wir sterben hier.

Das alles ist Deutschland.

Das alles sind wir.

Das gibt es nirgendwo anders.

Nur hier, nur hier (zwo, drei, vier)!!!

Das alles ist Deutschland.

Das sind alles wir.

Wir leben und wir sterben hier (7).

Übung 1. Hören Sie sich das Lied an. Charakterisieren Sie das Lied, wählen Sie die passenden Adjektive dafür. Begründen Sie Ihre Wahl.

langweilig	aggressiv	feierlich	friedlich
nett	erzählend	stürmisch	beruhigend
angenehm	kämpferisch	tänzerisch	düster
traurig	aufdringlich	hart	beeindruckend

klagend	monoton	heiter	begeisternd
kraftvoll	ernst	unheimlich	dynamisch
träumerisch	treibend	humorvoll	einfühlsam

Übung 2. Hören Sie sich das Lied zum zweiten Mal an. Lesen Sie den Text des Liedes. Machen Sie ein paar Sätze über die positive und negative Images Deutschlands.

Übung 3. Leseverstehen und Hörverstehen Training. Bringen Sie die Teile des Textes in die richtige Reihenfolge. Hören Sie das Lied zum dritten Mal und überprüfen Sie die Antworten.

Die Allerbesten in jedem Sport, die Steuern hier sind Weltrekord. Bereisen sie Deutschland und bleiben sie hier, auf diese Art von Besuchern warten wir.	
Es bilden sich viele was auf Deutschland ein und mancher findet es geil, ein Arschloch zu sein. Es gibt manchen, der sich gern über Kanaken beschwert und zum Ficken jedes Jahr nach Thailand fährt.	
Wir sind besonders gut im Auf-die-Fresse-hau'n, auch im Feuerlegen kann man uns vertrau n. Wir steh'n auf Ordnung und Sauberkeit, wir sind jederzeit für 'nen Krieg bereit.	
Nur eine Kleinigkeit ist hier verkehrt und zwar, dass Schumacher keinen Mercedes fährt.	
Deutsch, Deutsch... Natürlich hat ein Deutscher «Wetten, dass» erfunden, vielen Dank für die schönen Stunden. Wir sind die freundlichsten Kunden auf dieser Welt, wir sind bescheiden, wir haben Geld.	
Das alles ist Deutschland – das sind alles wir	

Wir leben und wir sterben hier Deutsch, Deutsch,...	
Wir sind überall die besten – natürlich auch im Bett und zu Hunden und Katzen besonders nett. Das alles ist Deutschland...	
Es kann jeder hier wohnen, dem es gefällt, wir sind das freundlichste Volk auf dieser Welt. Deutsch, Deutsch,...	
Schönen Gruß an die Welt, seht es endlich ein, wir können stolz auf Deutschland... SCHWEIN! SCHWEIN!... Das alles ist Deutschland...	
Das alles ist Deutschland, das alles sind wir Das gibt es nirgendwo anders - nur hier nur hier.	
Wir lieben unsere Autos mehr als unsere Frau'n, denn deutschen Autos können wir vertrauen. Gott hat die Erde nur einmal geküsst, genau an dieser Stelle, wo jetzt Deutschland ist.	

Fee Badenius «Halbwissen»

Ich weiß «die Räuber» sind von Schiller und «die Glocke» glaub ich auch
 Und von Goethe ist «die Faust» und «viel Lärm um Schall» und «Rauch»
 Ist von Shakespeare oder Marlow aber da hört's auch schon auf
 Und gelesen hab ich nichts davon wüsste nicht, dass ich das brauch
 Lehrern fehlen Argumente, denn ich kann ja alles googeln
 Hab mein Hirn extern dabei, die Informationen sprudeln
 Aus dem endlosen Netz der Spinne
 und ich weiß nicht, dass ich nichts weiß, weil ich mit der Zeit verrinne,
 weil ich nichts dazugewinne außer
 soviel gefährliches Halbwissen.
 ich hab gar keine Fragen,
 nur soviel gefährliches Halbwissen
 was soll ich dazu sagen?
 ich wart immer auf die Mahnung, weil mir ist vorher nicht klar,

wofür ist die ganze Planung, wofür welches Formular
und worin besteht die Hoffnung, dass ich in dem letzten Jahr
gerade so wenig erfolgreich dafür steuerbefreit war.,
ich geh wählen, denn ich bin ja nicht ganz meinungslos,
wovon reden die Parteien wer ist dieser Hefekloß?
und ich frag mich, was passiert mit meiner Stimme, ist sie frei?
warum gibt's dann kein Duell im Fernsehen mit der Tierschutzpartei?
Ist mein Kreuz denn einerlei?
Sowie
Soviel gefährliches Halbwissen
Was sollte ich denn fragen?
Nur soviel gefährliches Halbwissen
Kann keine Meinung sagen denn ich weiß ja
Vor lauter Meinungsmanipulationsgejage nicht einmal,
woher ich meine eigene habe
Ich hab nur
soviel gefährliches Halbwissen... (12).

Übung 1. Erklären Sie die Bedeutung von Wörtern und Phrasen aus dem Lied:

- Informationen sprudeln
- Meinungsmanipulationsgejage
- GEMA
- Was ich auch tu

Übung 2. Definieren Sie die Wörter und Phrasen.

- a) unnützes Wissen.
- b) oberflächliches Wissen.
- c) Allgemeinwissen
- d) Fachwissen

Übung 3. Training der Sprechfähigkeiten. Diskutieren Sie mit Klassenkameraden zum Thema des Songs in kleinen Gruppen.

- Was ist Halbwissen?

- Wie kann Halbwissen entstehen?
- In welchen Bereichen verfügen Sie über Halbwissen?

Додаток В

Clueso «Sein Song»

In der Schule läuft es scheiße, seine Freundin hat sich von ihm getrennt
 Da tauscht er sein Fahrrad gegen die Gitarre beim Second-Hand
 Er sitzt in seinem Zimmer wie'n Professor kramt er im Plattenschrank
 Denn ab jetzt macht er Musik, die wird so gut, dass ihm keiner was kann

Er setzt sich hin und schreibt ein Lied
 Und Stück für Stück ergibt alles einen Sinn
 Und er hat ein Ziel: Besser sein als all die anderen Bands
 Dass jeder den er mag seine Lieder kennt
Und er träumt davon

Und er gründet eine Band mit ein paar Jungs aus der Stadt
 Und die Geschichte läuft so weiter, wie sie jeder von uns schon gehört hat
 Sie sind im ganzen Land bekannt, tausende Fans drehen sofort frei
 Selbst seine Ex kommt nicht mehr an ihn ran und bei Konzerten vorbei

Er setzt sich hin und schreibt ein Lied
 Und Stück für Stück ergibt alles einen Sinn
 Und er hat ein Ziel: Besser sein als all die anderen Bands
 Dass jeder den er mag seine Lieder kennt
Und er träumt davon

Und alle singen dieses Lied
 Und Stück für Stück ergibt alles einen Sinn
 Und er hat ein Ziel: Überallhin mit dem Tourbus fahren
 Niemals erwachsen werden wie Peter Pan

Er setzt sich hin und schreibt ein Lied

Und Stück für Stück ergibt alles einen Sinn
Doch alles nur Fantasie
In seinem Kopf kriegt er nicht mit,
dass er immer noch in seinem Zimmer sitzt
Und er träumt davon
Von seinem Song (5).

Revolverheld «Rock'n'Roll»

Gebt mir alles, was noch geht
Denn ich bin euer *Rockprophet*
Zum *Castingwahn* sind wir der Gegenpol
Was hier passiert ist Rock 'n' Roll...

Rock 'n' Roll, *Baby*, bis ans Ende der Welt
Rock 'n' Roll, *Baby*, ist alles was noch zählt
Rock 'n' Roll, *Baby*, unsere Revolution
Rock 'n' Roll, *Baby*, meine Damen und Herren
Ja, Komm schon

Revolverheld geht jetzt auf *GO!*
Gegen Massenradio
Wir sind im Haus und bringen den Rock zurück
Bist Du bereit für unseren *SHIT?*

Rock 'n' Roll, *Baby*, bis ans Ende der Welt
Rock 'n' Roll, *Baby*, ist alles was noch zählt
Rock 'n' Roll, *Baby*, unsere Revolution
Rock 'n' Roll, *Baby*, meine Damen und Herren
Ja, komm schon

Komm schon, ja (19).

Revolverheld «Darf ich bitten»

Die Typen warten,
die *Ladies* wippen,
der *Beat* wird lauter...
darf ich bitten?
der *DJ* eben hat doch gelitten.
jetzt wird es *geiler*!
darf ich bitten?

das hier ist Hummer.
serviert mit Fritten.
habt ihr Hunger?
darf ich bitten?
Schön, dass ihr da seid!
unbestritten
die Nacht wird super!
darf ich bitten?

Wir bieten an und ihr Konsumiert
auf dass der ganze Laden hier jetzt endlich Eskaliert
Wir bieten an und ihr Konsumiert
auf dass der ganze Laden hier jetzt endlich Expolidert

Darf ich bitten?
nehmt eure Beine in die Hand!
darf ich bitten?
zieht eure Köpfe aus dem Sand!
darf ich bitten?
werft die Gläser *and* die Wand!
darf ich bitten?
darf ich bitten?

Lasst uns mal bitte nicht knicken!
lasst uns tanzen!
darf ich bitten?
macht euch mal locker!
auch die Zicken!

wo sind die Ladies?
darf ich bitten?

Wir bieten an und ihr Konsumiert
auf dass der ganze Laden hier jetzt endlich Eskaliert
Wir bieten an und ihr Konsumiert
auf dass der ganze Laden hier jetzt endlich Expolidert

Darf ich bitten?
nehmt eure Beine in die Hand!
darf ich bitten?
zieht eure Köpfe aus dem Sand!
darf ich bitten?
werft die Gläser *and* die Wand!
darf ich bitten?
darf ich bitten? (18).

Rammstein «Ausländer»

Ich reise viel, ich reise gern,
Fern und nah und nah und fern,
Ich bin zuhause überall,
Meine Sprache: International.
Ich mache es gern jedem recht,
Ja, mein Sprachschatz ist nicht schlecht,
Ein scharfes Schwert im Wortgefecht
Mit dem anderen Geschlecht.

Ich bin kein Mann für eine Nacht,
Ich bleibe höchstens ein, zwei Stunden,
Bevor die Sonne wieder lacht,
Bin ich doch schon längst verschwunden,
Und ziehe weiter meine Runden.

Ich bin Ausländer (Ausländer),

Mi amor, mon chéri.
Ausländer (Ausländer),
Ciao, ragazza, take a chance on me.
Ich bin Ausländer (Ausländer),
Mon amour, Я люблю тебя.
Ein Ausländer (Ausländer),
Come on, baby, c'est, c'est, c'est la vie.

Andere Länder, andere Zungen,
So hab' ich mich schon früh gezwungen
Dem Missverständnis zum Verdruss,
Dass man Sprachen lernen muss.
Und wenn die Sonne untergeht,
Und man vor Ausländerinnen steht,
Ist es von Vorteil, wenn man dann
Sich verständlich machen kann.

Ich bin kein Mann für eine Nacht,
Ich bleibe höchstens ein, zwei Stunden
Bevor die Sonne wieder lacht,
Bin ich doch schon längst verschwunden,
Und ziehe weiter meine Runden.
Hahahahahaha

Ich bin Ausländer (Ausländer),
Mi amor, mon chéri.
Ausländer (Ausländer),
Ciao, ragazza, take a chance on me.
Ich bin Ausländer (Ausländer),
Mon amour, Я люблю тебя.
Ein Ausländer (Ausländer),
Come on, baby, c'est, c'est, c'est la vie.

Du kommen mit, ich dir machen gut.
Du kommen mit, ich dir machen gut.
Du kommen mit, ich dir machen gut (16).

Clueso «Niemand an dich denkt»

Keine Lust aufzustehn
auch wenn der Tag sehr sanft beginnt.
Du hältst dich seufzend über Wasser
Bis der Horizont verschwimmt
Ein Blick aus deinem Fenster
Doch deine Gegend scheint dir fremd
Wenn niemand an dich, niemand an dich denkt

Es lässt dich eiskalt, obwohl die Sonne scheint,
Wenn du dein eignes Haus verlässt.
Und jeder Zug scheint berechenbar,
Und jedes Ziel so schnell ersetzt,
Und für ein fremdes Lächeln,
Gibst du dein letztes Hemd,
Wenn niemand an dich, niemand an dich denkt,
Wenn niemand an dich, niemand an dich denkt...

Du verlierst dein Gleichgewicht im Lauf der Zeit,
Wirst langsam ausgebremst vom Fall,
Du bewegst dich aufgelöst im Vakuum,
Das Kartenhaus steht kurz vorm Fall,
Selbst eine kleine Geste,
Spielt Melodien, wie eine ganze Band
Wenn niemand an dich, niemand an dich denkt,
Wenn niemand an dich, niemand an dich denkt....

Dort wo das Glück in deiner Seele wohnt,
Geht grad niemand an das Telefon.
Du hängst völlig abgefickt und interessenlos
Bei dir daheim für dich allein.
Fühlst dich einsam und verlassen wie ein Eskimo
Und nichts als Schnee und Eis soweit dein Auge reicht... (4).

Tokio Hotel «Freunde bleiben»

Du bist das, was ich nicht sein will
Du wärst lieber tot, als Bill
Leck' mich doch –
danke ist nicht nötig

Keine Ahnung was es ist –
Was mich anpisst, wenn du da bist
Arschgesicht – nimm' das nicht persönlich
Ich rede nicht so'n Scheiß wie du
Steh' nicht auf die gleichen Bands wie du
Das ist ok für mich
Aber tu mir nur diesen einen Gefallen

Bitte lass uns keine Freunde bleiben

Ist mir lieber wir können uns nicht leiden
Niemals einer Meinung sein
Ist besser als sich anzuschleimen
Lass uns lieber keine Freunde bleiben

Das ist doch ok für dich – oder nicht
Ohne Typen wie dich und mich
Wär's doch langweilig
Jeden Tag muss ich dich sehn'n –
Und die anderen die dich versteh'n
Du bist der geilste unter Vollidioten
Nietenketten und Tattoo –
Mami lässt das alles zu
Dafür trägst du Papis lange Unterhosen

Ich trage nicht so'n Scheiß wie du
Steh' nicht auf die gleichen Frau'n wie du

Das ist ok für mich
Aber tu mir nur diesen einen Gefallen

Das ist doch ok für dich – oder nicht
Ohne Typen wie dich und mich
wär's doch langweilig
Tu mal nicht so nett sonst kriegst du richtig
Ich hätt' da noch 'n gut gemeinten rat an dich...

Bitte lass uns keine Freunde bleiben

Ist mir lieber wir können uns nicht leiden
Niemals einer Meinung sein
Ist besser als sich anzuschleimen
Lass uns lieber keine Freunde bleiben
Das ist doch ok für dich – oder nicht
Ohne Typen wie dich und mich
Wär's doch langweilig (23).